ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК

Анегдоте

40 ДИНАРА 1952

Година XXVI
Број 695
Субота
24. април 1965.

ИЗЛАЗИ СУБОТОМ

ФЛАШ ГОРДОН

ПОЖУРИ, МЕДЕНА! СПАВА МИ СЕ

НЕШТО СЕ ДОГОДИЛО! НЕ ЧУЈЕМ ВИШЕ ЊЕГОВЕ МИСЛИ! БРЗО..

ДА, МЕДЕНА! САМО ШТО НИСМО СТИГЛИ!

ПИНИ!

НИЈЕ.. НИЈЕ МРТАВ?

11/23

КАКО СЕ ОСЕЋАШ, ПИНИ?

ФИНО, ФЛАШЕ

САМО ДА МИ ОНА ДВОЈИЦА ДОПАДНУ ШАКА

ПОЛАКО, ПИНИ! ОД ТВОГ БЕСА РАСПАШЋЕ СЕ НАШ БРОД!

ЈЕСИ ЛИ СЕ ПРЕДОМИСЛИЛА, ЛОЛИ? ХОЋЕШ ЛИ НАМ РЕЋИ ПОБЕДНИКА?

СВАКАКО! НЕ МОГУ СЕ ЉУТИТИ НА ТАКО СИМПАТИЧНОГ ЧОВЕКА КАО ШТО СИ ТИ!

11/24

КЛАДИТЕ СЕ НА „ЗВЕЗДУ ПАДАЛИЦУ"!

САВ НОВАЦ ЋЕМО СТАВИТИ НА ЊУ! И ЈА ТИ ОБЕЋАВАМ, ЛОЛИ, ДА ЋЕМО СЕ ВРАТИТИ ПО ТВОГ БРАТА!

НЕ МИСЛИШ, ВАЛДА.

ЛЕПА ЛАЖ НИШТА НЕ КОШТА! ТРЕБА ПРВО ДА ЗГРНЕМО ПАРЕ

У АСТЕРОИДНОМ ПОЈАСУ

ПУНОМ БРЗИНОМ, ФЛАШЕ!

ВАЖИ, ПИНИ!

11/25

АХ, СКЕРВИ! ЕВО СТИЖЕ! ПОБЕДНИК У ТРЦИ РАКЕТА... Н... НЕ! НЕ МОЖЕ БИТИ!

ИЗГУБЉЕНИ СМО! И НАШ НОВАЦ ЈЕ ПРОПАО!

ЛОЛИ, ТИ СИ НАС ПРЕВАРИЛА!

ТАЧНО! ТО СТЕ И ЗАСЛУЖИЛИ, УБИЦЕ!

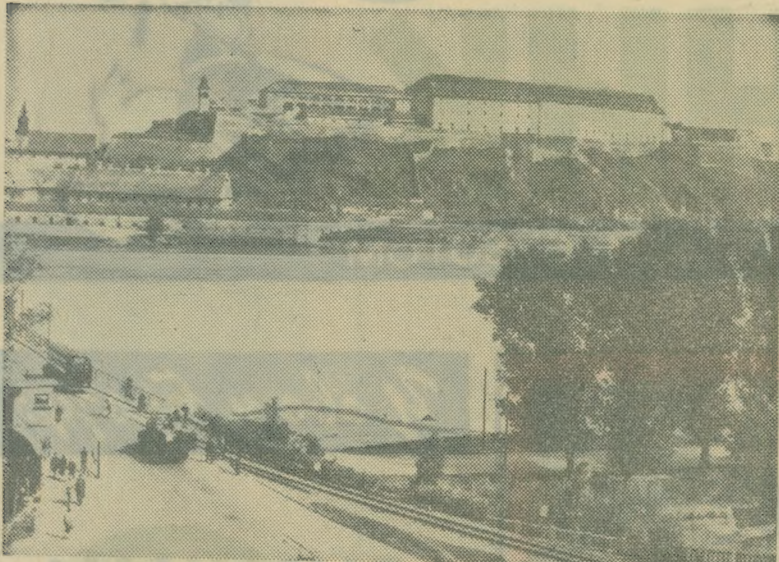
ВРАТИЋЕМО СЕ ПО ПИНИЈА... САМО НАМ ПОМОЗИ ДА СЕ ОБОГАТИМО!

ПРЕКАСНО! ЕВО, ПИНИ ВЕЋ ДОЛАЗИ У ПОЛИЦИЈСКОМ РАКЕТНОМ БРОДУ

11/26

© 1960, King Features Syndicate, Inc., World rights reserved

Наша земља у слици и речи

ПЕТРОВАРАДИНСКА ТВРЂАВА

ПЕТРОВАРАДИНСКА тврђава лежи на стеновитој узвишици, на којој је још у доба Римљана постојало њихово гранично утврђење. На том месту је корито Дунава узано и погодно за прелаз, јер је друга обала ретко када под водом. Стога се много касније насупрот Петроварадину развило друго насеље — Варадински шанац, које је 1748. године прозвано Нови Сад. Средњовековну тврђаву подигли су Мађари у XIII веку. Једно време на њој се вила и српска застава. Турци су је освојили 1526. године и држали до 1687. године, када су је поседи Аустријанци и одмах приступили њеном утврђивању по систему француског инжењерског официра Вобана.

Изградња данашње тврђаве довршена је 1780. године. Од тада је она неосвојива, па су је прозвали „Гибралтар на Дунаву". Тврђава заузима површину од 112 хектара и дели се на горњи и доњи град. У подземљу тврђаве су ходници са укупном дужином од 16 км и они имају местимично 3—4 спрата. Један део ових ходника, као и велики ратни бунар дубок 60 м, сада су приступачни посетиоцима. Тврђава је под заштитом државе и од 1951. године уређује се као пријатно излетиште. У зградама Тврђаве смештено је више културних и научних установа.

ПЛЕТЕЊЕ И САОБРАЋАЈ

Угрожава ли плетење сигурност путника у трамвајима и аутобусима? Ово питање довело је у Келну до јавне дискусије. Једна двадесет четворогодишња банкарска службеница извадила је свој ручни рад и почела да плете док се касно увече полупразним трамвајем враћала кући. Када ју је кондуктерка преко микрофона упозорила да остави плетење, она је у почетку сматрала то као шалу. Кондуктерка је међутим оштријим гласом поновила опомену објаснивши да би у случају наглог кочења зашиљени врхови игала могли да представљају опасност за остале путнике. Како путница није хтела да прекине плетење, кондуктерка јој је саопштила да мора да напусти кола, што је ова и учинила. Међутим, чиновница се сутрадан жалила управнику за градски саобраћај и била је веома изненађена када је одговорни службеник дао за право — кондуктерки. Додуше, у правилима не постоји директна забрана плетења, али један параграф налаже да се сви путници морају понашати тако да ничим не угрозе општу сигурност.

★

ТИКАРА-МОТИ

Четири велике вреће пуне пиринча, дрвена ступа, чамац, буре са ракијом „саке", а поврх свега још три одрасла снажна мушкарца од којих сваки лако жонглира са по џаком брашна. Читава та „грађевина" почива на човеку који полеђушке лежи на земљи.

Сличан призор и данас се може видети у лучком делу града Токија — Фукагави. Овај део града од вајкада насељавају лучки носачи „тикара-моти" што значи „снажни људи", који као од шале подижу тешке вреће с пиринчом и жонглирају с бурадима „саке" тешким и по 98 килограма. Јапански „снажни људи" често учествују у представама које се приређују у оквиру народних празника.

★ АНЕГДОТЕ ★

ПРАКТИЧНИ РЕЛАТИВИТЕТ

Један њујоршки новинар оде у Принстон да би од чувеног физичара Алберта Ајнштајна (1879—1955) добио одговор на једно једино питање:

— На који начин објаснити теорију релативитета и најнеобразованијим особама?

— Ох! то је бар лако, рече славни научник. Ево вам једног примера који ће свакако сви разумети:

— Један боксер тешке категорије светског гласа вреди 750.000 долара, једна филмска дива 500.000, један играч безбола 100.000 а један професор универзитета 6.000 долара.

ЧАС И ВРЕМЕ

Познати француски глумац Луј Жуве (1887—1951) примио је против своје воље дужност професора на париском конзерваторијуму. Због тога му се често дешавало да закашњава на предавања. Једнога дана долазећи на час затече пуну учионицу већ нестрпљивих студената. Да би се некако извинио, чувени глумац рече:

— Чудна је то ствар, веома чудна, видети како часовник десет минута иде напред у институцији која закашњава читав век!

ТЕЛЕГРАМ С ОНЕ СТРАНЕ ЖИВОТА

Јуна 1891. године одлучио је Марк Твен да се с породицом пресели у Европу. У близини Фиренце изнајмио је вилу „Вивијани" и одмах је прегао да заврши роман „Том Сојер у иностранству". Међутим, летња температура средње Италије није му пријала, тако да је морао да оде на једну клинику да би га детаљно прегледали. Четири дана касније добио је писмени извештај о резултатима прегледа: „На жалост, морамо вас известити да смо утврдили постојање тешке туберкулозе и опасног проширења срца."

Педесет петогодишњи књижевник сумњичаво је завртео главом. Ту нешто није у реду. Према његовом сопственом убеђењу, он је, мада уморан, телесно био прилично здрав. Због тога је одлучио да настави да ради, а да првом приликом оде до Рима и затражи мишљење једног истакнутог стручњака. Тај пут му је био уштеђен, јер је три дана касније стигао телеграм са клинике у коме је стајало: „Резултати случајно замењени. Ваши су потпуно задовољавајући!"

Марк Твен одговорио је телеграмом: „Обавештење стигло прекасно. Још пре два дана извршио сам самоубиство".

ПСЕУДОНИМ

Убрзо после завршетка првог светског рата немачки књижевник Јоахим Рингелнац (1883-1934), дуго је у једном новоотвореном ресторану размишљао над јеловником и најзад се одлучио за зечје печење.

Сећајући се, међутим, многих тајанствених јела из времена рата када се под звучним именима служило свашта, Рингелнац је овим речима поручио ручак:

— Желео бих једну порцију зечјег печења под условом да то име „зец" није псеудоним, рецимо, какве мачке.

Сам Рингелнац увек је писао под псеудонимом: његово право име било је у ствари Ханс Бетихер.

ЈЕДАН КОНТИНЕНТ

Погледајте пажљиво карту Аустралије. Запазићете, вероватно, да се обриси острва која сачињавају Нови Зеланд готово у свим појединостима подударају са правцем југоисточне обале Аустралије. Данас су ова острва одвојена од континента широким мореузом који се чак назива морем, Тасманским морем.

Да ли је увек тако било?

Млади новозеландски геолог Џ. Вотерхауз, после дугог испитивања, дошао је до закључка да су некад Аустралија и Нови Зеланд чинили један континент. На ту мисао младог су научника најпре навела проучавања фосила мекушаца. Наиме, 120 врста мекушаца нађених приликом геолошких ископавања на обалском појасу Аустралије и острва, потпуно су једнаке. Научник сматра да су се они мекушци могли кретати само дуж обалске линије и да никад не би могли да савладају мореуз — да је он увек постојао.

НЕКАД И САД

На Волго-балтичком каналу било је раније 39 бродских преводница. Сада их има само 7, опремљених најсавременијим уређајима. Укупна дужина овог канала износи 361 км. По њему могу да плове бродови носивости до 5000 тона. Захваљујући новим уставама кроз канал се плови сада 2—3 дана, а раније, кроз стари канал са 39 застарелих устава, пловило се 2—3 недеље.

ОТКУПЉЕНИ ЦРТЕЖИ НА КОНКУРСУ

Ђачки цртежи у овом броју, као и они раније објављени у овој рубрици, награђени су са по 1.500 динара. Награде ће бити достављене поштом.

„НА ОБАЛИ ЈЕЗЕРА", рад Звјездане Тимет, ученице IV а разреда основне школе „Руди Чајавец", Загреб, Медулићева 17/I

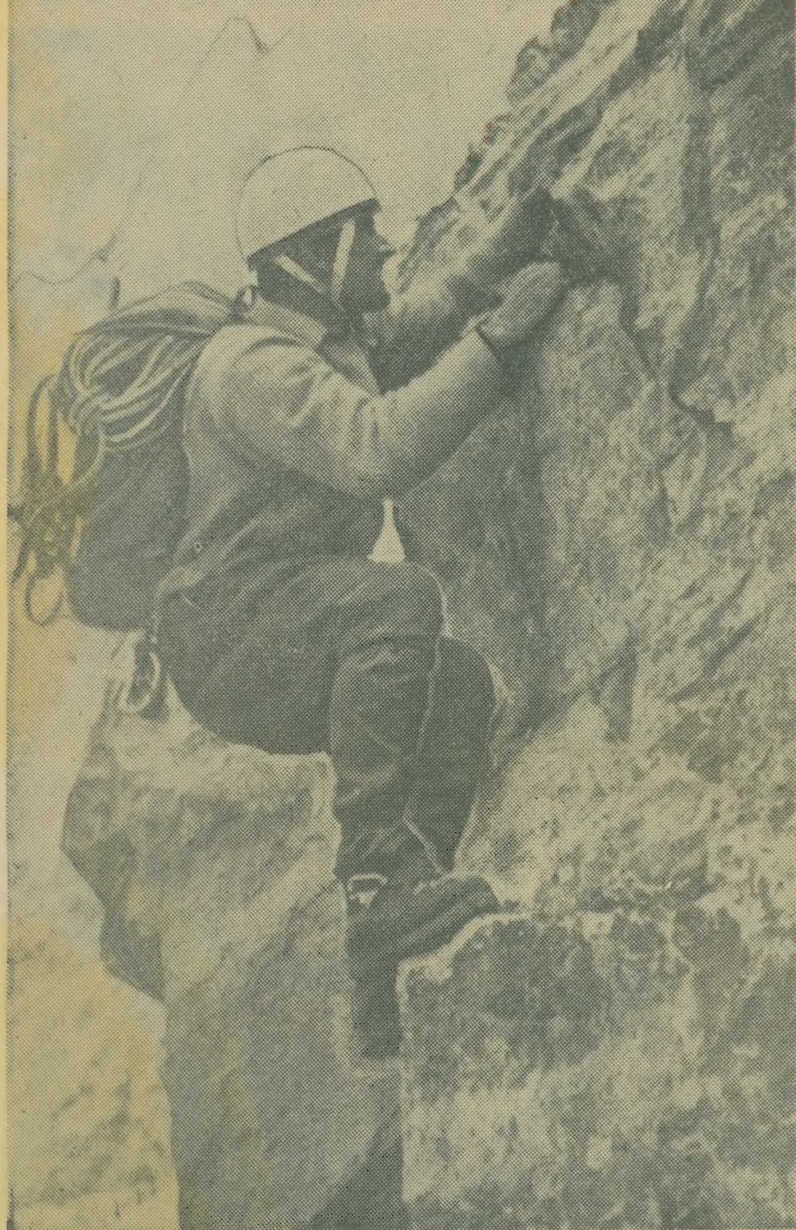

„ЖЕТВА ЈЕ УСПЕЛА, ЖИТО ЈЕ СПАСЕНО ОД НЕПРИЈАТЕЉА", рад Славке Медухић, ученице VI разреда основне школе, Улица Васе Пелагића 44, Брчко

„МОЈЕ СЕЛО", рад Сенке Вулетић, ученице VIII₂ разреда основне школе у Вијелом Пољу, СР Црна Гора

ПЛАНИНАР КОЈИ ПРКОСИ СМРТИ

ИТАЛИЈАН Валтер Бонати осваја „немогуће" врхове на „немогућ" начин. „Освајање планина није питање снаге мишића" — каже Бонати. „Кад је човек горе оно што је важно то је воља. Погледајте мене: ја нисам никакав атлета."

И заиста кад човек посматра Бонатија никад не би помислио да је он тај кога алпинисти зову „натчовек." Он ужива у томе да осваја само „немогуће" планинске врхове, у немогуће годишње доба и то најчешће сам. Он је већ освојио неколико таквих врхова на Хималајима, Андима и у Патагонији. Само у Алпима има више од десет врхова на које се он први успео и који носе његово име.

Најмање тридесетак планинара му дугује живот. Бонати их је спасао сигурне смрти. И сам је врло често био у смртној опасности. Он је такође преживео страшну алпску трагедију код Френи Пилара где су четири човека умрла од хладноће и исцрпености услед страховитог ветра. Три дана и три ноћи њих седморица (колико их је било) су седели шћућурени на врло ускоj греди држећи се грчевито за клинце да их ветар не би бацио у провалију.

Четвртог дана решили су да се спусте низ планину упркос јаком ветру. Бонати је био на челу групе. Ветар је дувао тако јако да је он једва успевао да причврсти клинце за ледену стену. Четворица нису имали снаге за силажење и ветар их је бацио у провалију. Захваљујући својој снажној вољи успео је не само да се спусти низ стрму планину већ и да спасе ону другу двојицу.

— Волим планинарство, каже Бонати. Волим и друге ствари, али планине су место где природа нуди највише супротности. Ја сам им посветио цео свој живот. Без њих осећао бих се као осуђен на смрт.

Бонати је невероватно довитљив човек. За њега свака планина представља читаву серију проблема који сваки понаособ треба пажљиво изучавати, али од којих ниједан није нерешив. Он посматра добро сваки врх који има намеру да освоји и ужива у томе да се попне на њега на неки оригиналан начин, који је својствен само њему.

Једном приликом је лежао у малом шатору са још двојицом планинара пуна три дана. Шатор је био врло мали и тако притиснут снегом да се Бонати и његови пријатељи нису могли уопште помаћи ни у ком правцу. Треба имати челичне нерве па то издржати. Бонати их је имао и остао је жив док их она друга двојица нису имали и један је изашао из шатора да се размрда. Међутим, ветар је био тако јак да га је као сламку бацио у провалију. Другога је Бонати једва спасао, али су му прсти морали бити касније ампутирани.

— Планинарство није само борба против хладноће, ветра, глади, висина, или земљине теже, то је борба са самим собом — каже Бонати.

Када се припрема за освајање неког врха, Бонати проводи неколико сати дневно у дизању тегова а све остало време у студирању карата. Он припрема себе физички и психички за напоре, који га очекују при његовом подухвату. Тада постаје помало нервозан и раздражљив. Спава под ведрим небом навикавајући организам на хладноћу. Престаје да пуши и да пије. Он сам себе убеђује у тешкоће на које ће наићи. После неколико недеља он је спреман за сваки подухват и ма шта се десило он ће бити у стању да то поднесе.

Многи кажу да Бонати не зна уопште за страх. Међутим, он каже да се плаши више него ико други, али да упркос томе успева да влада собом. Приликом пењања на један врх у Италији он је са Карлом Mауријем преседео у једном удубљењу широком једва око 20 см док су им ноге висиле над провалијом. Клинци су били забијени у стену једва један-два см. У току ноћи лед се топио под њима и они су били као окамењени од хладноће и страха. Бонати признаје да је сигурно био више уплашен од Маурија. Те ноћи температура је била минус 18 степени Целзијусових.

Међутим, и поред тога освајање неприступачних врхова представља велику радост за Бонатија.

— Онај планинар који не осећа страх свакако не осећа ни радост својих подухвата. Планине имају своје законе, каже Бонати, и све док поштујете те законе ви сте сигурни. Истина ти су закони врло сурови и свако не може да их поднесе.

Бонати је рођен пре 34 године у Бергаму, једној равничарској вароши Италије. Одмалена је заволео планине преко свог ујака код кога је лети одлазио. Већ у раној младости почео је да се пење на планине.

— Није тачно да не волим друштво, каже Бонати. Пријатно је лежати у шатору после напорног дана и ћаскати са неким добрим пријатељем. Али ипак највише волим да се пењем сам, јер онда само ја одлучујем. Када идем са другима они ми стално говоре да сам изабрао погрешан правац, или да је то немогуће итд. итд.

Шест месеци годишње Бонати држи предавања широм света о освајању „немогућих" врхова. Сем тога он је одличан фотограф и листови се отимају о његове фотографије. Често је водич разним експедицијама.

Бонати је узео учешћа у многим експедицијама спасавања у Алпима и опасао многе животе. Бонати је освојио скоро све оне врхове који су се досада сматрали неосвојивим, без обзира да ли се они налазе у Азији, Јужној Америци и Европи. Он сматра, а то је до сада и доказао, да нема граница ономе што човек може урадити.

САТЕЛИТИ И ПТИЦЕ

Према једном плану који су начинили амерички орнитолози и поднели га надлежнима сателити треба да реше тајну миграције птица. За тело већег броја рода и дивљих гусака, као и других врста птица селица, биће привезани минијатурни одашиљачи чије ће сигнале хватати вештачки сателит који ће на овај начин следити њихов пут.

НОВИ »АМЕРИКАНАЦ«

Чувена издавачка кућа „Оксфорд јуниверсити прес" одлучила је да уважи жалбу њујоршког посланика Џонатана Бингема и да у будућим издањима својих речника измени дефиницију речи „Американац".

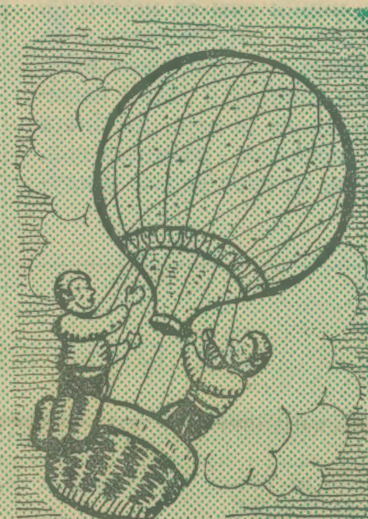
У својој представци Џонатан Бингем је навео да како велики „Оксфордски речник" тако и „Мали оксфордски речник", дефинишу Американца као „домороца Америке европског порекла". Он сматра да је то увреда за америчке грађане неевропског порекла.

Спортски калеидоскоп

● Пливаче који су дошли на Олимпијаду 1964. године у Токио, штампа је назвала „дечјим вртићем". У олимпијским базенима нашло се много такмичарки које још нису прошле школски узраст. Шеснаестогодишња Галина Прозумјеншчикова постала је олимпијска рекордерка препливавши брже од свих стазу од 200 м у прсном стилу.

● Готово четири пута старији од Галине Прозумјеншчикове, педесет деветогодишњи аустралијски једриличар Вилијем Нортхем, постигао је у Токију најбољи резултат у трци једрилица од 5,5 метара.

● Енглеска телевизијска компанија Би-Би-Си одлучила је да организује спортска такмичења у духу романа Жила Верна. Један дан у првој половини маја означен је као старт међународне трке на ваздушним балонима. Поред енглеског пилота А. Смита, који се пре неколико година прославио у Африци својим доживљајима и успесима, у такмичењу ће учествовати спортисти из Сједињених Америчких Држава, Француске, Белгије и других земаља; укупно — 9 балона. Тачан дан старта још није одређен што је и разумљиво. Учесници у такмичењу морају рачунати са застарелом техником те ће сигнал бити дат тек кад дуне повољан југоисточни ветар.

● Аустралијски пливач Мјуреј Роуз, који је на олимпијским играма 1956. године однео три победе, научио је да плива као двогодишња беба. У десетој години већ је учествовао у такмичењима.

● Шведски стрелац Оскар Сван дебитовао је на олимпијским такмичењима (било је то 1900), када је имао 53 године. На олимпијадама је затим учествовао још 20 година и освојио 8 олимпијских медаља.

● Амерички шаховски велемајстор Семјуел Решевски учествовао је на шаховским турнирима и играо симултанке кад је имао свега пет година.

● Холандске пливачице Мери Кок и Ати Воорби поставиле су светске рекорде у четрнаестој години, а америчка спортисткиња Силвија Руска постала је првакиња света у тринаестој години.

● Познати аустријски смучар Тони Зајлер, који је 1956. године освојио три златне олимпијске медаље — у спусту, слалому и велеслалому — почео је да се смуча када је имао пет година, а већ као петогодишњак тренирао је на спортским смучарским стазама.

● Олимпијски шампион у скоковима у воду Мексиканац Хоаким Капила, почео је да се занима овим спортом кад је имао четири године, а као дванаестогодишњак, однео је прву победу у званичним такмичењима.

● Амерички скакач с мотком Фред Хансен има среће на рођендане! Свој први светски рекорд поставио је на дан рођења своје жене, други — на сопствени рођендан, а последњи светски рекорд — 5 метара 28 сантиметара — подарио је оцу на дан његовог рођења.

● Статистичари су израчунали да 80 одсто олимпијских рекордера из 1936. године, не би могло да испуни ни најједноставније квалификационе норме. Њихову судбину поделила би и 22 добитника златних медаља на олимпијским играма одржаним у Лондону 1948. године.

● Као што је већ познато, свечано отварање Деветнаесте олимпијаде у Мексику одржаће се 12. октобра 1968. године. Ова одлука донета је због тога што је баш на тај дан Колумбо открио Нови свет. Тај датум се сваке године веома свечано празнује у Мексику.

БУДИТЕ ДЕТЕКТИВ

ИЗМИШЉЕНО ИЛИ ИСТИНИТО?

Свет око нас пун је невероватних ствари, појава и догађаја. Често не знамо да ли је неки случај истинит или измишљен — толико нам изгледа невероватан, апсурдан. Истина понекад звучи као измишљотина; измишљена прича, напротив, учини нам се истинита. Наш лист почиње да објављује серију која се састоји од истинитих и измишљених догађаја. Наиме, увек ћемо напоредо донети један стварни догађај и један измишљен. Ви треба да одгонетнете какав је који. Да бисте у томе успели треба само мало логичког размишљања. За оне којима то не пође за руком, одговор дајемо у идућем броју на 15. страни.

Пинкертонов трик

ПОЗНАТИ амерички детектив Ален Пинкертон, стварни јунак некад веома популарних петпарачких романа, дакле тај Пинкертон открио је да је убица банкарског чиновника С. Т. из Тенесија нико други до најбољи пријатељ убијеног. Али он га није могао предати полицији јер за то није имао доказа.

Један брачни пар који је био у Пинкертоновој служби успео је да као послуга добије запослење у убичиној вили. Кроз једну тајну цев коју су спровели до испод кревета осумњиченог, њих двоје су из ноћи у ноћ, без престанка шапутали: „Ти си убица! Ти си убица!“

Притисак на савест је деловао. Једне ноћи он је од тих гласова побегао у врт. У свитање, на зеленој утрини, могао је да види једно покошено место које је имало облик слова С. Т. Избезумљен, полетео је натраг у собу. Тамо је на свом јастуку угледао крвљу написана огромна слова С. Т. Цептећи од страха, потражио је спас у соби-гардероби. Талас слаткасте водице за бријање, коју је његов пријатељ толико волео, просто га је запљуснуо. То нервно мучење отерало га је у трпезарију. На стољњаку била су црвена слова „С. Т.“. Нерви више нису могли да издрже: почео је хистерично да вришти, а други неки врисак, из супротног дела куће, одговорио му је као ехо.

— Морамо вам саопштити — рекао му је послужитељ док му је служио доручак — да се у вашој кући не може издржати. Целу ноћ неко стење као да га убијају, зове у помоћ, вапије за осветом.

— Уобразиља, чиста уобразиља.

— То сам и ја мислио. Али, моја жена је такође чула. Из свих углова увек то „СТ“, „СТ“...

— Спакујте ми кофере! — наредио је господар куће унезверена погледа. — Морам да отпутујем.

— Не смем ја ни да приђем вашем ормару — одбила је жена. — Неко у њему виче као да га даве.

Тада је он сам просто бацио у кофер неке ситнице и, као гоњен свим фуријама, похитао на станицу. У стопу за њим стигао је и Ален Пинкертон и такође купио возну карту прве класе експреса за Њујорк. Сео је преко пута њега у исти купе и, као из стомака, стао да шапуће „СТ“, „СТ“.

Када је његов сапутник изашао у ходник да би удахнуо мало свежег ваздуха, детектив је кармином за усне написао на огледалу „СТ“, затим је водицом за бријање натопио плишано седиште, а остатак распршио по ваздуху. Кад се његов непријатељ појавио на вратима купеа, детектив му је махнуо испред лица марамицом натопљеном том истом водицом. Поглед осумњиченог пао је тог тренутка на огледало. Крикнувши продорно, он је потрчао ходником. Пинкертон за њим.

— „СТ“, „СТ“ — просто је урликнуо за њим.

Човек је отворио врата вагона и искочио из воза који је тутњао пуном брзином. Пинкертон је повукао ручну кочницу и експрес се зауставио.

— Ја сам детектив Пинкертон — довикнуо је кондуктеру. — Тамо, на насипу, лежи убица.

Детектив и кондуктер вратили су се неколико стотина метара дуж насипа и нашли убицу, тешко рањеног, на једној гомили шљунка. — Ви сте убили свог пријатеља — викнуо му је Пинкертон на уво. — Кроз неколико тренутака наћи ћете се пред највишим судијом...

— Да — потврдио је самртник. — Ја сам га убио.

Загонетка у музеју

— Не, то ни у ком случају не могу да учиним — рече човек у плавом радном мантилу. — Имам ја црно на белом. Треба однети 33, а не 34 слике.

Георг Краузе, чувар у „Кајзер Фридрих музеју“ размишљао је извесно време. Да телефоном потражи директора? У свето суботње поподне? „Матори“ би га добро дочекао.

— Добро — рече најзад. — Узмите 33 слике. Уосталом, најважније је да их пажљиво, неоштећене пренесете тамо где треба.

— У то можете бити сигурни — насмешио се човек у плавом мантилу и позвао своје колеге. Њих шесторица требало је да изнесу из сале драгоцене слике холандских мајстора.

Краузе је са извесном тугом гледао како раде. Он је волео ту салу и њен полумрак. Баш због тог полумрака и дошло је до ове сеобе. Годину и четири месеца пре тога, у децембру 1926. године, холандски историчари уметности протестовали су због тога што су њихови мајстори тако лоше осветљени. И они су, уз подршку и помоћ једног немачког листа, повели кампању за подизање новог музејског павиљона . . .

Да, Краузе, не више у првој младости, мораће да се навикава на нову салу. Наједном, стари чувар је уздрхтао. Да ли су чиновници криминалистичке полиције, који су имали да надгледају селидбу, присутни? Пожурио је низ степенице. Одахнуо је, када је угледао шест „неупадљивих“ људи у кишним мантилима. Један од њих је чак разговарао с једним својим униформисаним „колегом“. Униформисани полицајац бунио се против тога што су пред музеј паркирали транспортни камион. Полицијски службеник у цивилу га је убеђивао:

— Ја преузимам одговорност за противпрописно паркирање!

Краузеу је камен пао са срца. Да униформисани полицајац није попустио, радници би морали да скупоцене слике преносе преко улице — шта би се у том случају све могло догодити...!

За свега пола часа све слике су биле пажљиво утоварене у велика транспортна кола.

Када је у понедељак Краузе дошао на посао, директор је већ био у музеју.

— Шпедитери могу да наиђу сваког тренутка — обратио се он старом чувару.

Краузе није могао да сакрије чуђење.

— Па то је већ готово, господине директоре. У суботу по подне. Чудни неки људи. Уопште нису хтели да узму и 34. слику, тврдећи да имају налог само за тридесет три...

У том тренутку стигло је шест људи у плавим радним мантилима. Били су то прави шпедитери.

Директору је ипак пошло за руком да прикрије ову крађу уметничких слика, дотад највећу у историји. Нови музејски павиљон био је отворен са на брзину позајмљеним платнима. Касније је полиција успела да од 33 украдене слике нађе и музеју врати 26. Осталих седам нестало је без трага. Ни данас се о њима ништа не зна. Једина слика која је остала, она тридесет четврта, показала се касније као веома успео фалсификат једног Холбајна. Случај или изврсно познавање сликарства? То се никад неће дознати. Јер, кривац никад није био ухваћен.

ЖИВЕ ОД ЖИЦЕ

РЕТКИ су данас родитељи који својој деци остављају у наслеђе — акробатику као занат, а још ређе породице које већ седам генерација дају мајсторе вештине на трапезу и незатегнутом ужету. У фамилији Вин, недавно досељеној из Немачке у Ломиту, сунчани калифорнијски град, ходање по жици учи се од најранијег детињства. Најмлађи чланови ове породице, четворогодишњи Мајк и шестогодишњи Џони преврћу се у ваздуху с највећом прецизношћу и сигурношћу, не знајући скоро за падове.

ОТАЦ И ДВА СИНА ВРЛО ВЕШТО ИЗВОДЕ ОВУ ВЕЖБУ. УКОЛИКО ЈЕДНО ОД ДЕЦЕ ТРЕНУТНО ИЗГУБИ РАВНОТЕЖУ, НЕКО ОД СТАРИЈИХ ЧЛАНОВА ПОРОДИЦЕ ВИН СПРЕМАН ЈЕ ДА ГА ПРИХВАТИ У ПУНОМ ЛЕТУ.

Ову изненађујућу смелост деца дугују првенствено правилној употреби мотке за одржавање равнотеже, затим свом изванредном смислу за равнотежу наслеђеном свакако од родитеља, сигурности својих ногу коју су постигли вежбајући на земљи, као и стрпљивом учењу ових вештина од старијих из породице.

Према мишљењу искусног акробате Вина, никад није сувише рано започети са учењем ових вештина и због тога су Мајк и Џони почели са радом док друге бебе још сисају прст.

ЏОНИ ВИН ИМА САМО ШЕСТ ГОДИНА, АЛИ ГА ТО НЕ СПРЕЧАВА ДА ИЗВОДИ ОВУ ОПАСНУ ВЕЖБУ.

• Са свих страна •

* У Токију, једина улица која носи име а не број, зове се: Улица љубавног писма.

* Со је једини зачин без којег човечји организам не може. Примећено је да радници који обављају напоран посао имају нарочиту потребу за њом. Животиње такође траже со, а дивље животиње прелазе дуге раздаљине да би пронашле какав слани извор.

* Данска има најмање 503 острва.

* На две стотине кандидата-космонаута у САД долазе и четири жене.

* Највећи тираж на свету има јапански лист „Асахи Шимбун“ са 8,300.000 примерака. Он се истовремено штампа у пет највећих јапанских градова. Огласи покривају 40% површине листа. Текст је писан са 600 слова начињених од 2.400 знакова.

* „Највише“ сандуче за писма на свету пронађено је на висини од 2.000 метара, на Хималајима, у Кашмиру. Постављено је пре једног века за потребе једног британског гарнизона. Данас се налази у поштанском музеју у Лондону.

* Домаћи „шпијун“ може да се купи у Америци за 18 долара. То је у ствари један врло осетљив микроапарат који наместен близу суседовог прозора омогућава да се чује кад се говори у суседовој кући и тихим гласом.

ВОСАК ИЗ ПАЛМЕ

На високим брдима у североисточном делу Бразила расту палме из чијих се листова добија восак. Многи тврде да је тај восак много бољи од пчелињег.

ОДЕЛО ЗА МЕСЕЦ

Најновије одело за астро науте је један специјални комбинезон сада на проби у центру у Хјустону (Тексас). Тканина је направљена од веома танких, пластичних цевчица, у којима циркулише ледена вода. Комбинезон се носи испод уобичајеног оклопа. Овим освежавајућим комбинезоном рукује се помоћу једне електро-пумпе, а он ће штитити васионске путнике од колапса који може да наступи услед прегрејавања или услед сувише великог губитка течности због знојења.

НЕУМОРНА БАКИЦА

У граду Саранекеу, у Сједињеним Америчким Државама, недавно је одржано необично такмичење: ко ће дуже да се њише у наслоњачи — љуљашци. Победница у такмичењу била је седамдесетогодишња Хазел Вилер која се непрекидно љуљала 72 часа.

ФАНТОМ СЕВЕРА
ТАЈАНСТВЕНИ ГУЛО-ГУЛО

СТАНОВНИЦИ северних земаља често наилазе на трагове његових разбојништава, али ретко га виде. Једино што од њега остаје јесу отисци шапа на снегу. Кад траже изгубљену овцу и нађу само њену главу како се клати на ветру високо у крошњи дрвета — знају да је то могао учинити само он.

Он разваљује врата брвнара у којима се чувају коже и одвлачи залихе које нађе. Уме да искористи чак и замке ловаца на животиње с крзном. Опрезно пазећи да сам не упадне у замку обилази је с времена на време да види да ли се нешто ухватило. Често стигне пре ловца и тада — плен припада њему.

Он важи за једну од најкрволочнијих, најпаметнијих и најопрезнијих звери, и управо због тих особина га је тешко уловити. Становници северних земаља мрзе га. Када га канадски Индијанци ухвате ослепе га и унаказе а Лапонци нерадо спомињу његово име. Скандинавци га називају „јерв“, Финци „ахма“, Руси росомаха, а у неким другим земљама познат је као ждеравац — име које је можда постало искривљавањем старонордијске речи фјелфрес, што значи брдски мачак, преко немачке „vielfrass“ што значи прождрљивац. У сваком случају он је једна од најмистериознијих животиња.

Боље рећи — био је то. Код Брема као и код Брокхауза налазимо врло оскудне податке о њему а и ти су делимично нетачни. Тек пре десетак година Петер Крот, истраживач финско-аустријског порекла одгонетнуо је многе тајне које су обавијале живот ждеравца. Он је објавио читав низ публикација о овој животињи и књигу „Тупу-Тупу“.

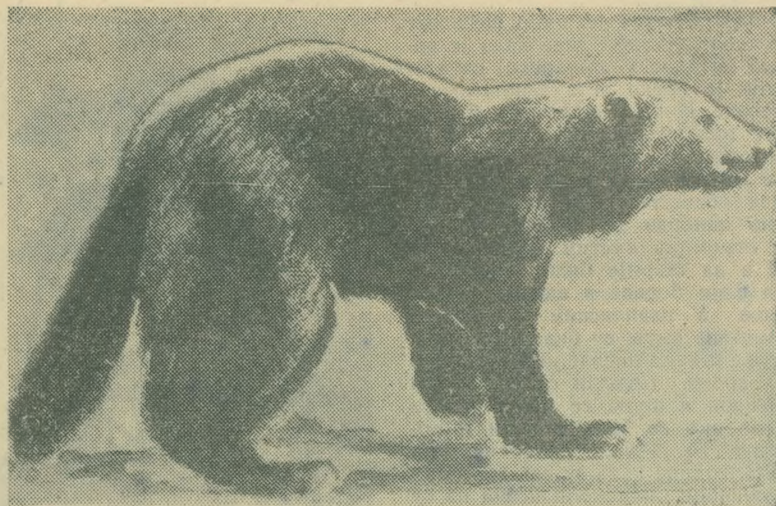
Шта је он открио? Између осталог чињеницу да ждеравац уопште није онакав номад за каквог су га доскора сматрали. Та заблуда је донекле схватљива, јер је ждеравац стално у покрету. Снажан нагон за кретањем непрекидно га држи у пуном касу: три до четири сата сна — три до четири сата на ногама па опет из почетка. То је његов животни ритам. Кад му уђу у траг бежи без одмора четрдесет и више километара. Јури преко брда и долина, кроз непроходне честаре, кроз мочваре у које тоне сваки прогонитељ и преко танког леда река и језера по коме се креће са невероватном сигурношћу. За ово створење дугачко свега 80 сантиметара — не рачунајући реп — ни стаза од 70 километара не представља проблем. Ипак, сваки од њих има свој ревир — животни простор на који полаже право. На европском северу и у Лапонији на пример мужјак ждеравац влада на територији од 1200—1300 квадратних километара, у Аљасци и северној Канади полаже право на 2.000 квадратних километара, док се на североистоку Азије задовољава са много мањим подручјем. Величина ревира, наиме, зависи од тога колико хране подручје може да му пружи.

Ждеравци су усамљеници који се клоне један другог а границе суседове строго поштују што је мудра мера природе: кад би се међусобно уништавали читава врста вероватно више не би постојала. Зуби ждеравца представљају необично опасно оружје. Његове вилице су тако јаке да може километрима да вуче тешке комаде меса. Снага његових мишића је таква да за њега представља маленкост да једним ударцем преполови дебелу батину или да развали масивна врата брвнаре. Рекло би се по тој снази да је рођак медведа а он спада у врсту куна (Mustelidae) и латинско му је име „Гуло-гуло“.

Једном годишње и ждеравац постаје друштвен — када се приближава некој женки која живи у његовој близини. И оне имају своју територију, додуше, мању од оне која је потребна мужјацима. Изван времена парења мужјак и женка избегавају једно друго али без трвења могу да настањују исти простор.

Нордијски ловци показују велики интерес за ждеравце и то из више разлога. Прво, за убијену животињу добија се велика премија јер се ждеравац сматра за штеточину; друго, зоолошки вртови целог света плаћају за младунце ждеравца највише цене; треће, ловци се већином и сами убрајају међу оне који су оштећени од ждеравца; и четврто, ловци хоће пошто-пото његово крзно. А знају и зашто.

Крзно ждеравца трајно је као крзно видре а то већ много значи. Ово крзно има и једну особину која га чини јединственим: ако човек са тим крзном падне у воду и изађе из ње на хладан ваздух арктичке зиме, крзно ће, додуше, као и свако друго бити пуно леда али треба га само добро истрести и кристали ће испасти напоље. После тога крзно ће бити потпуно суво. Због тога у арктичкој клими не постоји боља заштита за лице од крзна ове животиње. Пара од даха нахвата се као обруч на њему али се може једним покретом уклонити. Није чудо што Ескими за једну такву животињу плаћају сто долара. Срећа је што

ОЗЛОГЛАШЕНИ РАЗБОЈНИК... МОЖЕ ДА БУДЕ ВЕРАН ПРИЈАТЕЉ

крзно ждеравца никад није ушло у моду.

Али на који начин да се дође до њега?

Било би бесцињно вребати га, терати из његовог склоништа или га гонити. Мужјака човек може да види само при случајном сусрету а ко тада хоће да га погоди мора бити брз и добар стрелац. До женке је нешто лакше доћи и то онда кад има сасвим мале и несамосталне младе.

Ко крене у лов на младе ждеравце носи са собом храну и другу опрему за две до три недеље јер мора да рачуна да за то време неће имати прилике да обнови своје залихе. На пут се креће у пролеће у време кад млади ждеравци отварају очи. Мајка није више дан и ноћ уз њих и не брани их од нападача као за прве четири недеље. Њени матерински инстинкти већ су толико попустили да радије спасава себе ако наиђе човек. Треба ићи трагом женке који се може познати по томе што је мањи него у мужјака. Ко има среће наћи ће је после недељу или десетак дана. Кад је нађе мора да је следи што је могућно брже а то значи трчати на скијама можда и недељу дана. Може да се деси да се траг негде заврши завејан снегом као и то да не води у јазбину женке са младима. У том случају треба окушати срећу тек следеће године, јер се млади не налазе сваке сезоне. Не треба се дакле чудити што зоолошки вртови плаћају за њих тако високе суме.

Кад дођу на свет ждеравци су врло лепе бебе: изгледају као мајушна клупчад вуне, тешки су сто грама имају боју светлог песка са тамним њушкицама, устима и шапама. Ако их човек отхрани могу постати врло одани. Ова оданост и благост према човеку ни касније се не губи. Петер Крот је на своје највеће изненађење дошао до закључка да ждеравац поседује све услове да постане необично питома домаћа животиња. Док је у дивљини најкрволочнији разбојник, кад човек узме на себе бригу о његовој исхрани, постаје питом и умиљат. Изгледа да је ждеравац разбојник из нужде.

Кад улови већи комад плена оклања један део меса у оставе пре него што почне да једе. Ове оставе су често међусобно километрима удаљене, али то за њега ништа не значи. Он одвлачи месо, разгрће снег са скровишта, ставља месо унутра и поново снегом покрива јаму. Скровиште увек налази са непогрешивом сигурношћу, макар и више метара дебео снежни покривач изменио изглед предела. Као што смо већ споменули за њега је и високо дрвеће добро скровиште за месо. Он уме мајсторски да га обеси између јаких грана да га ветар не однесе. Здепасти ждеравац са неграциозним задњим удовима најбоље се пење на дрво у читавом животињском царству.

Све ове појединости о животу ждеравца открио је Петер Крот на тај начин што је младе ждеравце припитомио а затим их пустио на слободу и почео студирати. Направио је врло интересантна открића: припитомљени ждеравац враћен у првобитне услове живота тј. у дивљину није постао поново звер.

Ждеравац једе не само алпске зечеве, лисице и све могуће стрвине него и малине, бруснице, боровнице и све што је слатко, па и чоколаду. Дакле, није пробирач и потпуно му одговара име које носи.

Он има два непријатеља. Први је човек, а други је јеж кога он грешком понекад напада. Ако ту своју погрешку преживи, неће је више поновити. Јежеве бодље у стомаку ждеравца су смртоносне. Међутим, ни човеку ни јежу није пошло за руком да број ждераваца смање.

Огњени трагови

ОСТРВО Нова Гвинеја било је откривено још почетком 16. века. Девичанске шуме на острву биле су непроходне и насељене ратоборним племенима тако да европске колонијалне силе дуго нису ни покушавале да њиме овладају. Тек три стотине година после откривања острва прогласили су Холанђани његов западни део својом колонијом. У то време домородачко становништво при обалних области већ је добро познавало беле завојеваче и очајнички им се одупирало.

Холанђани су подизали своја насеља на тешко приступачним местима. Тако је настао и град Бабо на малој пешчаној плажи одељеној од унутрашњости острва тридесет километара широким појасом мангрове шуме. Освајачи се ипак нису осећали потпуно безбедним: Папуанци су их нападали с времена на време пробијајући се кроз шуму или долазећи с мора.

...Те ноћи коју су становници Бабоа дуго памтили време је било ужасно. Још у току претходног дана ниски облаци прекрили су небо. Ноћ је била потпуно тамна, а фијук ветра и шум таласа што су се разбијали о обалу, заглушивали су све остале звуке. Изненада је слаба, једва видљива светлост на обали привукла пажњу холандског стражара. Изгледало је да се светлост приближава: кретала се дуж обале као узана трака, постајала јача, приближавала се као ланац светлећих мрља, ближе, све ближе и, ево, на 2 до 3 метра од себе стражар је угледао на песку низ пламених трагова босих људских ногу. Трагови су се појављивали и после неколико секунди бледели и гасили се.

Готово онесвешћен од страха стражар је једва сачекао смену, а ујутру се дознало да је из суседне куће нестао човек. Изишао је ноћу на улицу и више се није вратио.

Ко је, осим ђавола, могао да остави огњене трагове за собом и да однесе одраслог човека? Када су насељеници покушали да се распитају код Папуанаца, они су им потврдили: Соанги! Ђаво!

Отада су се огњени трагови „соангија“ појављивали с времена на време у Бабоу. Ђаво је за своје посете бирао тамне ноћи и његове посете увек су доносиле несрећу. Или би море однело неки чамац, или би свиње побегле у непроходну шуму да се никад више не врате.

Веровање у сатану поткопао је случај који се збио с једним холандским колонистом. Увече, кад се мрак већ спустио, он је пошао да провери да ли му је чамац добро привезан. Суседи су са ужасом угледали како се за њим вуче светлећи траг. Несрећник је одмах био осумњичен да одржава везе с нечастивим. Претио му је линч који би се, највероватније, завршио смрћу. Спас је дошао неочекивано: људи послани за њим у потеру и сами су на мокром песку оставили огњене трагове... Тек касније се показало да има и таквих ноћи када сваки онај ко дође на обалу оставља за собом светлећи траг.

...Међу животињама што насељавају нашу планету неке имају својство да светле. У те животиње спадају и нама добро познати свици и микроскопска бића која изазивају светлуцање мора. Међу њих долазе и перидинеје, сићушни бичасти микроорганизми. Кад мирују, перидинеје не светле. Тек када их узнемири вода коју је узбуркао брод што пролази или таласи својим ударањем о обалу животињице за тренутак засветле јаком светлошћу да би се, потрошивши брзо своју залиху енергије, опет угасиле.

Избачене с морском пеном на обалу, оне не угину и ускоро им се враћа способност да светле. Ако перидинеја има много, онда човек који иде обалом оставља за собом ланац пламеносветлећих трагова. То перидинеје „паљењем“ одговарају на дражење изазвано човечјом ногом.

Огњени трагови нису примећени само на обалама Нове Гвинеје, већ и на другим местима како у тропским, тако и у поларним крајевима. Природњак Норденшелд описује огњене трагове на снегу натопљеном морском водом на обали Шпицберга. И ту су светлеле перидинеје или веслоноги рачићи звани метридије.

ДЕЧАК ПРОТИВ МЕДВЕДА

НЕКИМ дечацима је потребно више година да одрасту, некима то никада не пође за руком, а Бену је требало само 24 часа да то постигне. Али тих двадесет четири часа он неће никада заборавити

БЕН ФЕРЕЛ је имао шеснаест година и четири дана када је почео да ради у шумарској служби која је преко лета запошљавала дечаке. Њихов задатак је био да бде над шумама посматрајући са високих осматрачница да негде не избије ватра и да о томе одмах обавесте. Сам посао не би био напоран да се није радило о огромним густим шумама где је и за старије било непријатно да сами бораве а камоли за дечаке. У планинским пределима Монтане олује су биле страшне а муње стално парале небо. Од удара грома јављали су се многи пожари и шума се могла спасти само ако се брзо извести о пожару. То је било за време рата 1944. године када су сви способни мушкарци били мобилисани па су дечаци морали да обављају тај посао.

Стражара у којој је Бен требало да проведе извесно време била је издигнута око петнаестак метара од земље а постављена на таквом месту да је дечак имао поглед на целу околину. На врху платформе била је постављена кабина у коју се могао склонити у случају невремена. У њој није било много ствари, али за Бена је било најважније да телефон увек функционише и такође један мали инструмент за одређивање места пожара.

У кабини се налазила мала фуруна на којој је Бен могао спремати храну у току дугих 60 дана колико је требало да ту проведе. Све потребне конзерве биле су му пребачене хеликоптером, воду је узимао из оближњег потока. Од оружја Бен је имао једну малокалибарску пушку којом је могао да лови дивљач које је у околини било доста.

За Бена ни шума ни дивљач нису били никаква тајна јер је био родом из тога краја и већ од своје тринаесте године ишао са оцем у лов. Због тога мало који дан би прошао а да Бен не убије неку мању дивљач.

Те вечери, 27. јула 1944. године, Бен је као и обично поднео телефонски извештај да је све у реду а онда пошао по воду. Било је тачно осам часова увече. Тек што се одмакао двадесетак метара од своје осматрачнице пред њим се појавила једна чупава глава. Била је то глава великог гризли медведа тешког најмање 300 килограма. Уплашен изненадном појавом огромног медведа Бен је окинуо. Чим је одјекнуо пуцањ Бен је био свестан глупости коју је учинио. Мали метак није сигурно ништа нашкодио огромном медведу већ је могао само да га разбесни.

Међутим, и медвед је био изненађен сусретом са дечаком и пуцњем тако да је стајао у месту као укопан што је Бен искористио да пуца и по други пут и то тачно у уво медведа. Тај други пуцањ изгледа да је нанео велики бол медведу јер је овај страшно заурлао и дигао се на задње ноге стојећи као џин према Бену.

Бен је чуо од старих ловаца да није добро бежати пред медведом и зато је покушао да савлада страх и да се полако повуче ка својој осматрачници држећи стално на нишану страшну животињу. После сваког испаљеног метка медвед је све страшније урлао и у бесу ломио дрвеће.

Повлачећи се тако Бен је успео да испали пет-шест метака и да се попне на своју осматрачницу одакле је наставио са пуцањем. Медвед је почео да тресе осматрачницу. Бену се чинило да ће је срушити. Мрак је постајао све гушћи Бен је морао престати са пуцањем. Звер готово није ни видео. Медвед је још неко време урлао и тресао дебеле греде и онда се смирио.

Те ноћи Бен Ферел није заспао. Није могао да се поврати од страха. Шта ће сутра бити? Једва је чекао да сване. Био је страшно жедан али није смео да се усуди да пође по воду јер је био сигуран да га медвед негде чека у заседи. Али, био је толико жедан да више није могао да издржи. После ручка опрезно је сишао са своје осматрачнице и упутио се ка месту одакле је узимао воду. Када се сасвим приближио води стао је као укопан — у потоку је лежао огромни медвед. Помислио је да бежи али се ипак некако уздржао јер је хтео да види шта медвед ради у води. Међутим, како се није померао Бен је узео камен и бацио га у близину медведа спреман да бежи ако се медвед подигне. Али медвед се није ни померио. Тек тада је Бену било јасно да је медвед мртав. Само није био сигуран да га је баш он био убио. Није могао да верује да је његова малокалибарска пушка усмртила медведа. За сваки случај Бен је бацио још неколико камена у правцу медведа па како се медвед и даље није мицао дечак му је пришао и — помиловао га. Није могао да задржи сузе. Ни сам није знао да ли су то биле сузе радоснице што је убио огромног медведа или је жалио тог усамљеног скитницу који је као и он живео сам. Касније се утврдило да је медвед умро од излива крви у мозак проузрокованог метком којим га је Бен погодио у уво. Остали меци једва да су пробили кожу. У свом болу медвед је покушао да нађе лека у води али то му није помогло па је ту и издахнуо.

УВЕК ЧИСТА КОШУЉА

Ове јесени ће у Великој Британији бити пуштена у продају кошуља која не мора да се пере а увек је чиста. После кошуља које се не пеглају, једно британско хемијско предузеће је израдило тканину која не може ни да се испрља ни да задржи масне мрље. Уколико се ова тканина буде показала издржљива и практична, домаћице ће свакако бити највише обрадоване том новином.

ПРАЗНИК ДРВЕТА

У дрвету су уједињени лепота, достојанство и племенитост, дрво у цвету симбол је живота — каже се у Јордану. Јорданци сваке године славе Празник дрвета који се претвара у право народно славље. У градовима и селима тога дана сви грађани, и мали и велики, рано ујутру крену према месту где ће бити засађена нова шума.

ПОМОЋ НА МОРУ

Велики број мањих бродова, како трговачких и путничких тако и танкера нема на броду свог лекара. У случају болести или несрећног случаја једина помоћ им је радио-веза са каквим медицинским центром. Један од најстаријих и најпознатијих међународних центара који непрекидно — 24 часа у току дана — даје бесплатне медицинске савете свим бродовима света на свим океанима је центар Радио-Медико из Рима.

ГРНЧАРСТВО стари занат

ГРНЧАРСТВО спада међу најстарије занате на свету, а начин на који грнчар ради вековима се готово није променио. Једино ново оруђе за рад које се данас употребљава јесте електрична пећ за печење а све друго изгледа као пре.

Средиште радионице и данас представља грнчарски точак, састављен од округле плоче која се брзо окреће помоћу точка за обртање. Људи из каменог доба, наравно, још нису знали за ово оруђе него су глину формирали прстима.

Поступак при изради глинених предмета изгледа једноставан: доњи точак треба ногом покренути, узети добро изгњечен комад влажне глине, бацити га што брже у средиште точка и лепо га уобличити са обе руке. Колут се обрће и готово самостално обавља посао — тако мисли лаик.

Када се од глине уобличи на пример леп ваљак, педаљ висок, потребно је оба палца мирним али снажним притиском покренути надоле тако да у глини настане шупљина. То треба благовремено прекинути да прсти не би доспели у колут који се обрће. Ногом треба још неколико пута дати нов замах да би се колут обртао — и готов је, као свећа прав, шупаљ ваљак од глине који може да се прогласи за шољу за кафу и да се припреми за печење или може даље да се прерађује и од њега начини ваза са уским отвором.

Лаик је склон да верује да све ово може да се савлада вежбањем за неколико дана. Међутим, у пракси ствар изгледа другачије. Једном талентованом ученику потребна су три месеца да правилно научи да „центрира“ комад глине на колут. Тек после пола године, што представља велико достигнуће, ученик ће можда бити у стању да начини ваљак који смо описали.

Па и грнчар који после две и по године учења положи испит још није испекао занат. На једном нарочито важном подручју — подручју глазуре — он је још почетник. Он, додуше, зна на који начин се глазура превлачи кичицом преко посуде али како се она прави — то не зна. Рецепти за глазуру још и данас представљају љубоморно чувану тајну сваке грнчарске радионице.

Један чувени немачки грнчар, на пример, створио је извесну црвену глазуру на којој су му завиделе његове колеге; нико није био у стању да је начини као он. После његове смрти доспео је његов рецепт у руке другом мајстору грнчару. Човек се недељама борио са својом савешћу и — коначно се одлучио да свеску уништи: то је налагао његов кодекс части.

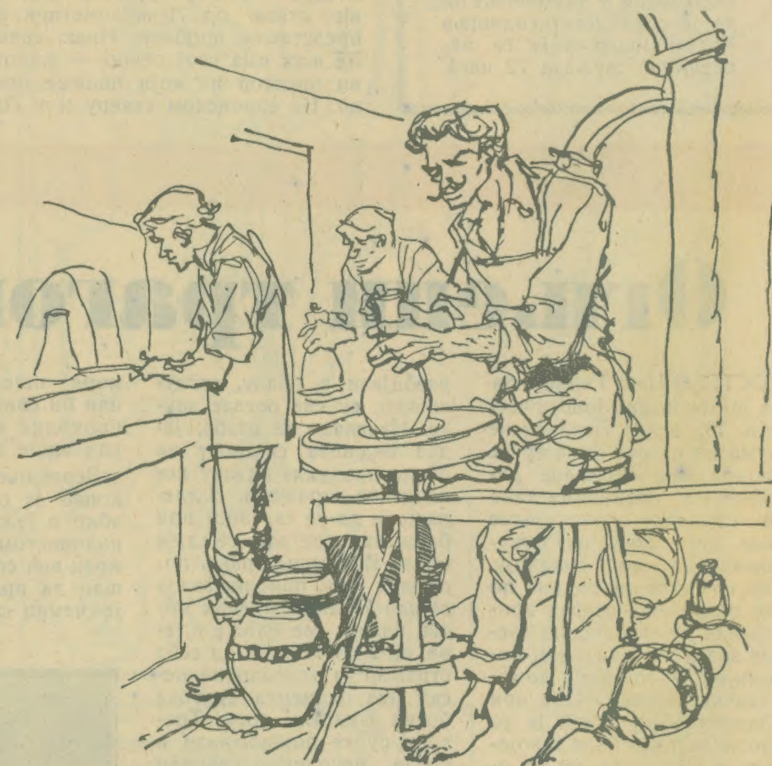
Ово се није догодило пре неколико столећа него пре неколико година. Међутим, данас већ и на ово подручје почињу да продиру модернија схватања. Стручњаци се залажу за „отворену књигу у радионици“, што значи да сваки грнчар своја искуства и своје тајне рецепте треба да учини приступачним својим колегама.

Велики број керамичара одавно је одустао од тога да призводи властите рецепте: они набављају из фабрика готову глазуру и мешавину глине спремну за обраду.

Керамичари често имају муке са купцима. Постоји и једна прича. У једној специјалној радњи за модерну керамику у Бечу муштерије нису биле нимало одушевљене ибриком за чај израђеним по специјалној методи. Није изнутра био глазиран, а то по европским појмовима представља недостатак. Ибрик је израђен по старом јапанском принципу по коме чај постаје из месеца у месец све бољи — под условом да се ибрик никад не испира. Када је једног дана дошла у радњу једна дама из јапанског посланства и одушевила се ибриком — наједном му је скочила цена.

Поред обликовања и глазирања грнчарске робе печење представља један од најосетљивијих поступака у овом занату. Познато је да се грнчарија пече два пута, једном пре а једном после глазирања. Мора тачно да се зна до које температуре топлота сме да се полагано, сасвим полагано, повисује.

Када се готови производи изваде из пећи просечно само две трећине могу да се понуде купцима; остатак се одмах разбија или се остави да лежи неколико дана док уметник не донесе коначан суд о своме делу.

КАКВИ ЗУБИ!

Недавно је на једној свечаности племена Бузога у Уганди главну атракцију представљала играчица која је не прекидајући игру зубима подигла буре од бензина.

Четвороноги симуланти

Када их нападне нека друга, јача и крволочнија звер многе животиње падају у укоченост сличну смрти. У већини случајева нападач се заиста превари и сматрајући своју жртву мртвом — оставља је на миру. Да ли је то „направи — се —мртав“ једно од средстава одбране мањих и слабијих — животиња или страх проузрокује — несвестицу?

Амерички стручњаци успели су да одговоре на ово питање, бар кад је у питању опосум, у Америци веома позната животиња из реда торбара.

Код првог угриза опосум још покушава да се брани и да врати ујед. Одмах затим, он се савија у клупче и потпуно се укочи. У том стању опосум остаје од два до десет минута.

Занимљиво је то да су апарати забележили повећану нервну активност само у почетку напада. Одмах затим можданa активност враћа се на нормалу. На основу тога истраживачи су закључили да је укоченост код опосума трик коме ова животиња прибегава када се нађе пред јачим непријатељем.

ЗАБАВНИКОВ МАГАЗИН

ОЗБИЉНЕ НЕОЗБИЉНОСТИ

ПОНЕКИ проналазач сличан је математичару или музичару: он је толико заокупљен својим радом да не примећује ни пријатељске шале, ни подругљиве подсмехе.

Тешко је замислити да се у наше, може се слободно рећи космичко време, могу наћи људи који се баве, рецимо, проналажењем бицикла, упијача или кофера. Међутим... У бескрајном „царству" патената постоје најнеобичнији проналасци.

За почетак изабраћемо кофер. Наравно, на том огромном складишту нећемо наћи обичне кофере. Ево патента проналазача Попкова. Његов кофер, поред своје праве и основне намене, лако се може претворити у чамац, шатор или постељу. Љубитељи кафе и чаја могу да се користе кофером — чајником.

Од кофера проналазача Фолгеа може да се направи путна торба, ранац, џак или сандук за путовање. Све то ипак није било довољно довитљивим проналазачима: шта ако се наједном догоди несрећа на мору? Такву могућност предвидео је један други проналазач направивши херметички и непромочив кофер. Ако неко баш не буде имао „среће" да га искористи као неку врсту појаса за спасавање, у њему се у сваком случају могу чувати ствари и намирнице у областима с повећаним процентом влажности.

Кофер-кухиња, кофер-трпезарија, кофер-умиваоник, кофер-фризерска радња не изазивају више чуђење. Није заборављена ни велика група кофера „не дирај me". Снабдевени разним механичким, пнеуматичким, електричним и другим сигнализаторима, они обавештавају присутне да су „отети" од својих власника.

У шетњи ћете бити мирнији и сигурнији ако понесете штап с волшебним својствима. Замислите да за време шетње озледите прст и да сместа треба да добијете противтетанусни серум. Не узбуђујте се, прискочиће вам у помоћ штап-поликлиника проналазача Пилера. У његовом штапу налази се стерилизатор, шпиритусна лампа, штрцаљка за давање инјекција, све могуће врсте серума и лекова.

Ако кренете у шуму по печурке нећете никад залутати ако узмете са собом „географски штап" проналазача Исаака; у њему су смештени компас и топографска карта вашег града и околине.

За оне који још нису оставили пушење, измишљен је штап-муштикла с полуаутоматским избацивањем цигарета за четири особе. Ни шахисти нису заборављени: и за њих је пронађен штап у чију се унутрашњост могу сместити све фигуре, као и шаховска табла која се може сложити као лепеза.

Почетком 20. века био је издат патент за штап-наочаре. У патентном захтеву сасвим озбиљно се тврди да такве наочари „у знатној мери смањују утрошак снаге на разгледање проналазака".

Уређује Паја Патак

Ква Ква!

Не слажу се рачуни

— Пајо, нешто сам заборавила — с наивним изразом на лицу пита Пата — колико си ти оно риба упецао јуче?

— Како си могла да заборавиш — увређено јој одговори Паја. — Шест шарана, и то овооооликих!

— Онда нас је трговац преварио. Мени су јутрос донели рачун за осам штука и ја сам га платила — тобоже се вајка Пата.

Преурањена жалба

— Послала сам малог Мићу да код вас купи два килограма шљива — љутито се обраћа Мини продавцу воћа и поврћа — а ви сте му дали свега килограм и по. Измерила сам их чим их је Мића донео кући.

— Наша вага је тачна и ми не варамо на мери — брани се продавац. — Хтео бих само нешто да вас питам: да ли сте ви измерили и Мићу кад се вратио са шљивама?

Нешто је ипак научио

Шиља се запослио на једном стоваришту угља, али никако да се свикне на посао.

— Радиш овде већ два месеца — прекорева га његов послодавац — а још не умеш да разликујеш врсте угља. Ништа ниси научио...

— Није тачно — брани се Шиља. — Једну важну ствар ипак сам научио.

— А шта то?

— Да је тона угља тешка 700 килограма.

Братско убеђивање

— Нас тројица смо браћа — објашњава Влаја Гаји — и због тога треба увек све да делимо. На пример, када бих добио три колача, ја бих један дао теби, а један Раји. А да ли би и ти нама двојици дао по једну јабуку када би имао три?

— Свакако!

— А када би имао три бицикла?

— Један бих дао теби, други Раји, а трећи бих оставио себи — одговори Гаја.

— А када би имао три пинг-понг лоптице? — настављао је Влаја.

Е, то већ није поштено — побуни се Гаја. — Ти знаш да ја стварно имам три лоптице.

Знао је он

— Какво страшно сведочанство! — згражава се Паја на оцене једног од својих сестрића. — Веома сам незадовољан.

— Шта да радим, ујка Пајо, — правда се сестрић. — Ја сам казао учитељици да ћеш ти бити незадовољан. Али, она ти га је ипак послала.

13

ЧИТАВО ТО ВРЕМЕ ЏОН МИДЛТОН, КОЈИ ЈЕ БИО НА СУПРОТНОЈ СТРАНИ ОД ЛОГОРА, МОТРИО ЈЕ НА ИНДИЈАНЦЕ И ЊИХОВЕ ЗАРОБЉЕНИКЕ ПИТАЈУЋИ СЕ ШТА ЋЕ ДАЉЕ ПРЕДУЗЕТИ. А ТАДА СУ ИНДИЈАНЦИ КРЕНУЛИ НА ЛОГОР...

ОХ! ИНЕС ЈЕ САД У ДВОСТРУКОЈ ОПАСНОСТИ! МОРАМ ОПОМЕНУТИ БУШОВЕ!

И МИДЛТОН ЈЕ НАНИШАНИО НА ПРВОГ ИНДИЈАНЦА

ААААААА!

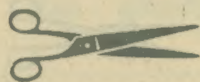
ПРЕРИЈА

ПО РОМАНУ Ф. КУПЕРА

14

ПУЦАЊ И КРИК РАЊЕНОГ ИНДИЈАНЦА КАО ДА СУ БИЛИ ЗНАК ЗА ОПШТИ МЕТЕЖ. ИЗ ЛОГОРА СУ, ТАКОЂЕ, ПОЧЕЛИ ДА ПУЦАЈУ...

НАПРАВИ САМ

РАЗБИЈЕНЕ ЛУЛЕ

Дека на нашој слици је веома тужан. Кутија у којој је чувао своје омиљене луле испала му је из руку и пет лула се разбило у парампарчад. Хајде да га утешимо и да покушамо да сакупимо и залепимо разбијену парчад. Али, пре свега, треба да знамо који део припада којој лули. Да бисмо помогли онима који скупљају рећи ћемо да три комада сачињавају једну лулу. Као модел нека им послужи лула на врху слике.

ОДГОВОР

1. лула: а, л, д. — 2. лула: г, б, ф. — 3. лула: е, м, и. — 4. лула: к, е, ј. — 5. лула: х, о, н.

СТАРИ РУКОПИСИ НА ЈАВНОЈ ПРОДАЈИ

У БЕРЛИНУ се налази једна од најстаријих кућа за јавну продају аутографа. Аутограф, чешће називан аутограм, реч је грчког порекла и дословце преведена значи: власторучан рукопис. Он има утолико већу вредност уколико је личност од које потиче знаменитија.

Аутографи често имају, као поштанске марке или слике, велику колекционарску вредност. При томе није толико важан садржај рукописа, колико његово својство личног документа. Важно је да се каже: „Овај папир је припадао старом Гетеу, а оно што ту стоји написао је лично својом руком.“

Први скупљачи аутографа били су Французи. Они су крајем 16. века открили драж старих рукописа. Убрзо су се на њих угледали Енглези, а у Немачкој се аутографи сакупљају од 18. века.

Прва јавна продаја аутографа одржана је у Паризу 1801. године. Највећу збирку аутографа на немачком језику поседовала је некадашња пруска државна библиотека у Берлину са 500.000 рукописа. Драгоцене примерке њихови сопственици не дају тако лако из руку; само тешко материјално стање натера их понекад да се одвоје од свога блага. Оригинални рукопис Прве лондонске симфоније Јозефа Хајдна продат је за 30.000 марака.

Аутограф је драгоцен све дотле док не избледи сећање на личност која их је написала. Неке врсте аутографа имају на интернационалном тржишту карактер врло стабилне монете. Нарочито велику вредност у целом свету имају аутографи музичара јер је нотни текст свуда исти. Највећа тражња музичких аутографа долази из САД па су стога и цене музичких рукописа високе.

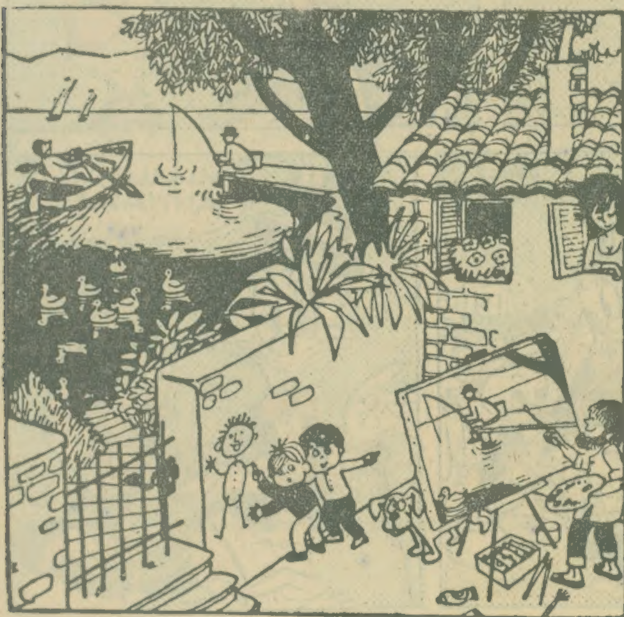
Кад човек помисли да се у средишту једне јавне продаје аутографа налазе лични папири из минулих епоха и да ту прошлост поново оживљава, поступак на јавној продаји изгледа му прилично прозаичан. Сензал назначи најнижу цену и подигне чекић: „Један Хајдн! Први, други и трећи пут!“ Ко највише понуди добија Хајдна. Сви интересенти у сали знају о чему се ради. Они су простудирали каталог и претходно прегледали рукописе; нико неће да купи мачку у џаку.

Код процена аутографа у првом реду се гледа име, затим коме је писмо упућено, колико је велико, у каквом је стању, шта у њему пише и тако даље.

Зашто људи сакупљају аутографе? Разлози су врло различити, али већином они то чине из пасије. Неки лекар куповао је медицинске рукописе, један музичар свежањ писама чувених композитора.

Отворите очи

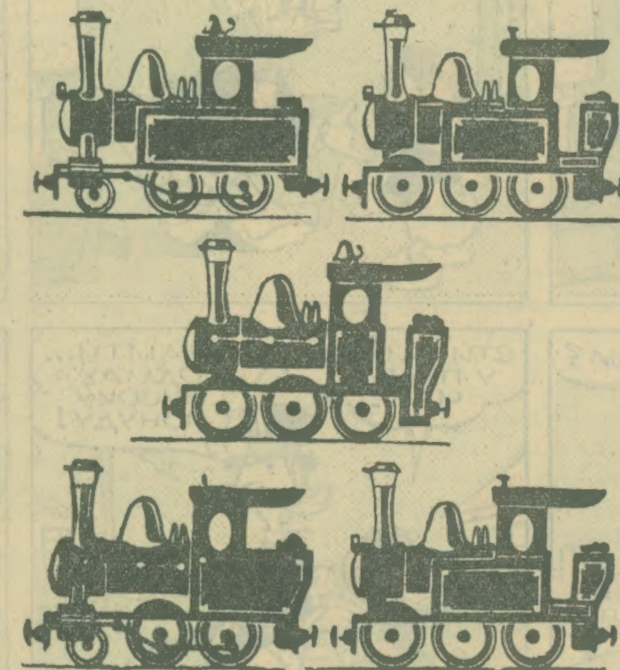
Идилична сцена на обали мора! Уживајући у лепом дану и журећи се да што пре заврши посао па да и сам оде на пецање, илустратор је начинио три грешке. Будите стрпљивији од њега па ћете их брзо наћи!

Одговор

Сликар на нашем цртежу не може са места на коме стоји да види мотив који слика. Човек у чамцу весла у супротном правцу од оног којим се његов чамац креће. Један лик у води је без пловке чији би одраз требало да представља.

ПОСМАТРАЈТЕ ПАЖЉИВО

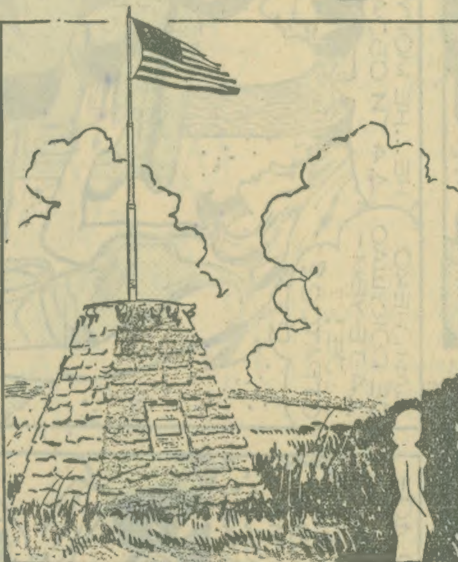
На први поглед ових пет локомотива изгледају као да су потекле са исте текуће траке. Међутим, од њих пет само су две исте. Пошто задатак није тежак — за његово решавање потребно је само мало пажње и стрпљења — одговор вам нећемо дати: нађите сами две потпуно исте локомотиве.

Ripley's Веровали или не!

ОРАО

У ГРБУ **ИНДОНЕЗИЈЕ** ИМА ПО **17** ПЕРА У СВАКОМ КРИЛУ А У РЕПУ **8** — КАО СИМБОЛ 17. ДАНА 8 МЕСЕЦА — **ДАНА КАДА ЈЕ ЗЕМЉА СТЕКЛА НЕЗАВИСНОСТ!**

ГЕОГРАФСКИ ЦЕНТАР СЈЕДИЊЕНИХ АМЕРИЧКИХ ДРЖАВА

НАЛАЗИ СЕ СВЕГА **67** КИЛОМЕТАРА ДАЛЕКО ОД **ГЕОДЕТСКОГ ЦЕНТРА ЧИТАВОГ СЕВЕРНОАМЕРИЧКОГ КОНТИНЕНТА!** (КАНЗАС)

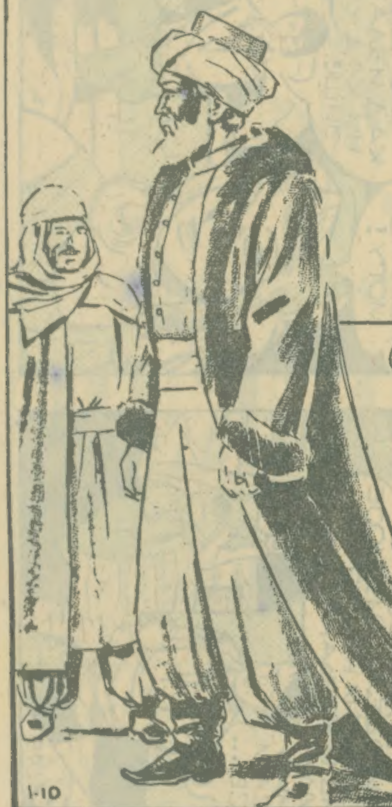

Човек

КОЈИ ЈЕ САМ НАД СОБОМ ИЗВРШИО СМРТНУ ПРЕСУДУ!

ЕКС-ИМПЕРАТОР МАКСИМИЈАН I, КОЈИ ЈЕ АБДИЦИРАО ПОШТО ЈЕ РИМСКИМ ЦАРСТВОМ ВЛАДАО ОД 286. ДО 305. ГОДИНЕ, БИО ЈЕ ОСУЂЕН НА СМРТ ЗБОГ ЗАВЕРЕ ПРОТИВ СВОГ ЗЕТА ЦАРА КОНСТАНТИНА, АЛИ МУ ЈЕ **БИЛО ДОЗВОЉЕНО ДА ИЗАБЕРЕ НАЧИН НА КОЈИ ЋЕ УМРЕТИ.**

ОН ЈЕ ИЗАБРАО ДА САМ СЕБЕ ЗАДАВИ СОПСТВЕНИМ РУКАМА /310/

СУДБОНОСНА МОДА

МЕЛИК ЕЛ **АЗИЗ**, ВЛАДАР ЈЕМЕНА ОД 1196. ДО 1202. ГОДИНЕ, НАРЕДИО ЈЕ ДА МУ САШИЈУ ЦАРСКИ ОГРТАЧ СА **ШЛЕПОМ ДУГАЧКИМ 20 МЕТАРА**

ОВА ЕКСТРАВАГАНТНОСТ ТОЛИКО ЈЕ ОЗЛОЈЕДИЛА ЊЕГОВЕ ПОДАНИКЕ ДА СУ СЕ **ПОБУНИЛИ, И УБИЛИ ГА!**

СРЕБРНИ „ТОЧКОВИ"

СРЕБРНИ НОВАЦ КОЈИ ЈЕ КОВАО ВОЈВОДА ОД БРАУНШВАЈГА 1639. ГОДИНЕ, ИМАО ЈЕ У ПРЕЧНИКУ **13** САНТИМЕТАРА И БИО ЈЕ ТЕЖАК **515** ГРАМА!

КОМАД **КОРЕНА ОД КИПАРИСА** ОБЛИКОВАН КАО КОЊСКА ГЛАВА НАЂЕН ЈЕ У ФОРТ МЕЈЕРСУ /САД/

1-10

ПРЕМА РОМАНУ В. ИГОА — ЗВОНАР БОГОРОДИЧИНЕ ЦРКВЕ

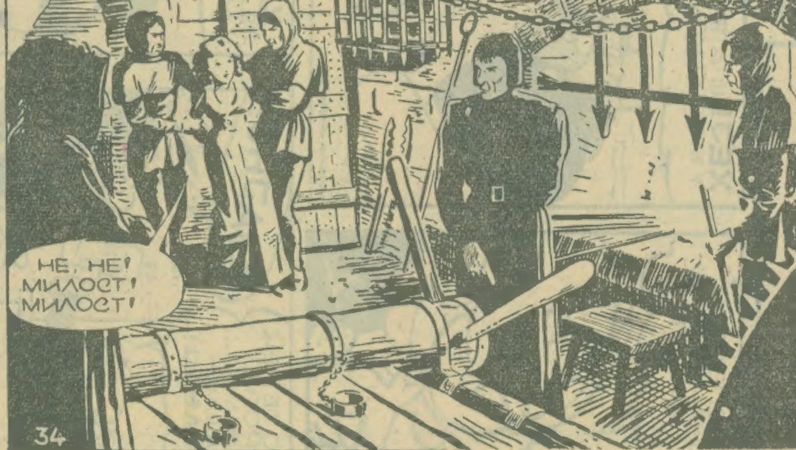

УСПЕХ »ПИЈАНИЦЕ«

Већ двадесет година у једном од малих позоришта у Лос Анђелесу, у Америци, сваке вечери приказује се један исти позоришни комад који се зове „Пијаница". Комад постиже успех због тога што за време његовог приказивања гледаоци смеју да пију пиво и да громко певају заједно с глумцима.

ПРЕИСТОРИЈСКИ БАКАРНИ ЕКСЕРИ

Недавна археолошка ископавања показала су да се у Малој Азији за прераду бакра знало 2.000 година пре но што се досад рачунало. Наиме, пре извесног времена у источним областима Турске у једном слоју старом 9.000 година нађени су ексери исковани од бакра.

КОРАЛИ У ПЛАНИНИ

У Јапану је недавно нађен корал чију су старост научници проценили на 30 милиона година. Корал је случајно нашао један сељак у планини близу града Мориоке.

Овај планински крај био је некад дно океана. Научници сматрају да ће ово откриће моћи да баци светлост на порекло јапанског архипелага.

Бим и Бум

by Joe Musial

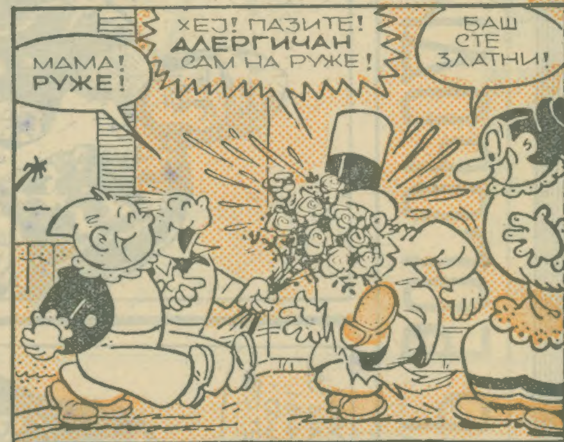

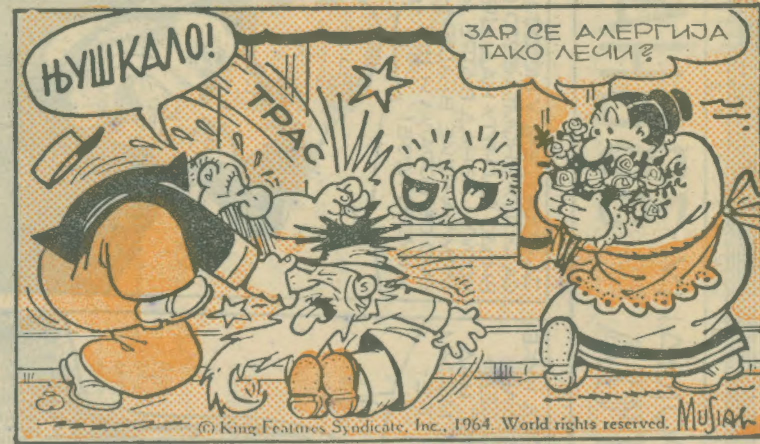

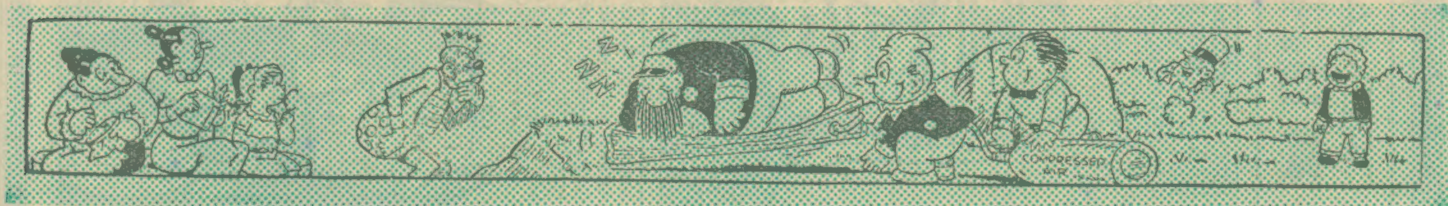

Walt Disney Месечеве треље

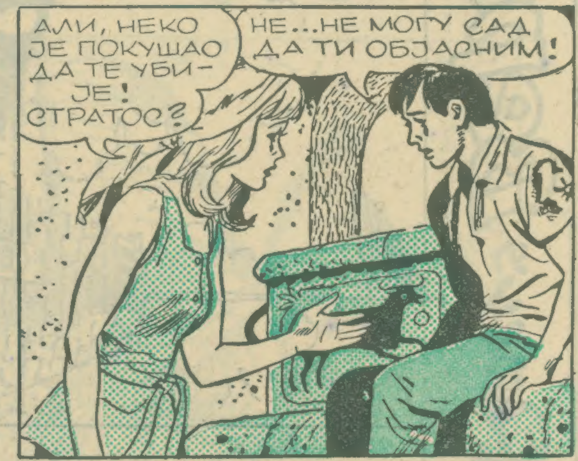

НЕПРЕДВИЂЕНА СЦЕНА

НЕЖНО СРЦЕ

у „Мрачним пословима"

ИТАЛИЈАНСКИ филм „Affari scuri" (мрачни послови) био би потпуно безначајан криминални филм да се у њему није случајно одиграла једна сцена која свакога коме је познато како је она снимљена мора да гане.

Фурболоне, шеф банде, спрема препад на банку. Све је припремљено. Два су помоћника преобучена у полицајце, црна лимузина са измењеним бројем чека иза угла. Фурболоне, вођа страшне банде, пресвукао се у бедног просјака и седи на степеницама цркве, која лежи преко пута банке, да би у даном моменту са својим људима почео препад. Све је у најбољем реду, камере су спремне, још који секунд и препад треба да почне (наравно филмски). Управо страшни Фурболоне треба да да знак својим сарадницима за почетак препада кад изненада једна мала девојчица поче да се пење уз степенице цркве. Она стаје испред просјака, гледа га сажаљево и вади из школске торбице свој доручак. Још један тужан поглед на јадног човека, онда она одгризе парченце намазаног хлеба, а остатак пружа просјаку. Фурболоне, прави глумац, у почетку хоће да одгурне девојчицу која смета, али пред сажаљивим погледом детета које у њему види бедног и гладног човека, он устукне. Уместо да да знак за почетак препада на банку, он са захвалним осмехом узима од детета хлеб, а оно срећно што је учинило нешто лепо отрчи низ степенице. Камере, које су већ радиле снимиле су ту малу, нежну сцену, а режисер после није имао срца да исече тих неколико метара филма, који су били знак **велике људске** доброте, а филму наравно дали још једну „занимљиву сцену".

Када је филм почео да се даје, брачни пар Риголи зурио је запањено у филмско платно. Та то је њихова мала Розета! Када су дошли кући навалили су на дете питањима, откуда — како, шта је радила на филму? Дете их је гледало не разумевајући:

— Нисам ја играла на филму, ја сам само гладном чики дала свој доручак!

НОМАДИ НЕКАД И ДАНАС

НОМАДА има готово у свим деловима света. Међутим, прави номадски живот није тако пријатан као што то многи замишљају, а и облик оног готово дивљег номадског живота знатно се изменио.

У Сахари и пустињама средње Азије човек данас може да сретне имућније одгајиваче стоке који се дању возе аутомобилима, пратећи своја огромна стада оваца и камила, а ноћу спавају у шаторима као и други њихови саплеменици.

Има номада који поседују доста раскошне шаторе са теписима веће вредности који им често служе као стреха на шатору или као заштита од сунца. Унутрашњост једног таквог богатијег шатора украшена је лепим ручним радовима. Шатор је помоћу асуре подељен обично у два одељења. У главном делу шатора се налази колевка за бебу везана кожним кaишем за неки кочић којим је подупрт шатор. Колевка је издигнута високо од пода, јер постоји опасност од змија. У једном углу, у предсобљу шатора леже теписи наслагани један преко другог. Ту обично спава жена док не стекне други шатор у који ће се сместити са својом децом и целим домаћинством.

Код људи који живе у заједници шатора владају строги закони. То условљава ограничен простор на коме живе. Нико ко није позван не може лако ући у шатор. Номади Африке и Средњег истока махом су дружељубиви и гостољубиви, али у самоме шатору неће да виде никога ко не припада најужем кругу породице. Ако неко дели да разговара са господаром шатора, дозваће га напоље и сести на асуру испред шатора.

Шатори сахарских номада постављени су увек на рубу оаза на пешчаном тлу а никада на обрађеном земљишту или ливадама које њиховим животињама служи за пашу. Номади увек дижу шаторе даље од сталних становника оазе. Данас они воде живу трговину са путујућим трговцима и становницима оаза које снабдевају свежим месом и својим производима домаће радиности.

Док се из пустиње разлеже завијање хијена и лавеж шакала, ноћу модерне карбитске лампе шире јако светло у црним шаторима.

Некадање примитивно лутање данас је постало врло скупо. Многе сиромашне породице не могу више себи да дозволе да лутају са овцама, магарцима и камилама од једног до другог извора воде, од једног до другог пустињског бунара, од оазе до оазе. Епидемије и дуготрајне суше десетковале су стада, транспортни трошкови коже и крзна су порасли док је цена стоке пала. Производња меса, уколико не служи некој оази, готово се више не исплати зато што у обалским пределима северне Африке има довољно домаћих животиња.

Номади су осиромашили услед сталног напретка индустријализације и стога теже да се стално настане. Тако су настала у северној Африци, на периферији неких градова читава насеља изграђена од старог лима и сандука.

Номадски шатор не може себи да дозволи сваки бедуин. Данас многи бедуини у сахарским оазама нуди на продају кожни шатор начињен руком на коме су жене и девојке често радиле читаву годину дана.

Подизање шатора на новом логоришту у близини пашњака за стоку обавља се на једноставан начин: прво се у круг забоду у земљу мотке а врхови, који представљају кров, повежу се. Преко њих рашире се зидови шатора од коже док се унутрашњост шатора украшава „апликованом" чојом. Главни шатор је већином помоћу кожних „зидова" или тепиха подељен на мушко и женско одељење.

Номади јужне Сахаре не само да су добри одгајивачи стоке него и одлични ловци. У лов на антилопе и газеле иду јашући на камилама, опкољавају плен у широком кругу а тада се устреме на животиње са копљима или луком и стрелом. Но има и племена, као Туареги и Тубуи у централној Сахари који трчећи лове ове хитре животиње. Ово је необично напоран и тежак лов који захтева не само изванредну физичку снагу и издржљивост већ и опрезност и лукавство.

Коже и крзна штаве жене и прерађују их у уметничке кожне производе. Кћери становника пустиње праве бисаге и седла од кожа и украшавају их сребром и шију торбе од коже газеле. У сенци палми настаје цизелиран сребрни накит и бакарно посуђе за свакодневну употребу.

Данас кад је све више номада који бораве стално на једном месту, запажена је код високо цивилизованих народа појачана тежња за становањем под шаторима — макар и за кратко време. Додуше небројена места за кампинг на зеленим обалама неког алпског језера негде у планини или на плавом Јадрану имају врло мало заједничког са својим узорима, логориштима и шаторима оних људи који цео живот проводе крећући се кроз степе и пустиње, од пашњака до пашњака, тражећи храну за своју стоку.

Модерни „номад са гуменим шатором" налази задовољство у томе да после вишемесечног рада проведе годишњи одмор под шатором.

Сахарски номади сигурно би зачуђено вртели главом када би видели како становници европских великих градова суботом напуштају своје комфорне станове и како се у дугој колони возе аутомобилима до дупке пуног места за камповање, где трешти радио — да би се једну ноћ немирно превртали на душеку напуњеном ваздухом.

Бачве – цинови

Мађарска је 1896. празновала хиљадугодишњицу свог постојања. У част тог дана мађарски виноградари начинили су бачву у коју је могло да стане 100.000 литара вина. У унутрашњости бачве уредили су ресторан где се уз звуке виолина играо чардаш.

У списку диновских бачви, ово дело руку мађарских бачвара не заузима прво место. Двоструко више течности могло је да стане у бачву начињену у Чикагу за међународну изложбу. А да би се напунила бачва која је била направљена 1725. године по наређењу саксонског владара Августа, било је потребно 254.000 литара вина.

Све те цинове ипак баца у засенак велико складиште вина у аргентинском граду Мендосу. Ту се налази неколико бачви у које може да стане пре ко 100.000 литара, као и највећа древна бачва на свету од 300.000 литара.

У Мендосу и дан и ноћ, кроз дебеле цеви постављене на четири метра високим гвозденим стубовима, тече река од вина. Милион и по литара „младог" вина протекне за дан и ноћ изнад мендоских тротоара. Поред древних бачви, у овом складишту налазе се и резервоари од армираног бетона. У један од њих може да стане 1.112.400 литара.

РЕКС ХАРИСОН

овогодишњи добитник Оскара

КАД филмски критичари у Њујорку крајем децембра бирају најбоље филмске раднике за протеклих дванаест месеци, они који победе у овом гласању имају већ тако рећи Оскара у џепу. Стога није било тешко предвидети да ће у априлу победници бити они које су критичари изабрали у децембру. Два најзначајнија Оскара добили су филм „Моја драга госпо" и Рекс Харисон као најбољи глумац за улогу професора Хигинса у истом филму.

„Моја драга госпо" је двадесет седми филм Рекса Харисона. Упркос великог броја главних улога које је одиграо, његово име није толико познато изван Енглеске. Када се 1957. оженио филмском глумицом Кеј Кендал, тада већ болесном од леукемије, његово име пунило је новинске ступце. Његово настојање да јој под тако трагичним околностима улепша последње две године живота изазвало је велике симпатије публике.

Рекс Харисон стекао је интернационалну славу улогама у филмовима „Клеопатра" и „Моја драга госпо" и један и други донели су му Оскара.

Рекс Харисон је професора Хигинса играо укупно 1007 пута: на позорници у Енглеској годину дана и две године на Бродвеју. Упркос славопојкама и одушевљењу публике за длаку је фалило да Харисон не буде ангажован за главну улогу у филму.

Да се то догодило он би поделио судбину „позоришне Елизе", Џули Ендрјус која Шоову продавачицу цвећа само зато није играла пред камером што су продуценти нашли да је сувише „непозната" и да ће Одри Хепберн донети већи финансијски успех. Међутим, десило се да Одри Хепберн као Елиза уопште није ушла у уже избор за Оскара а Џули Ендрјус га је добила за улогу Мери Попинс у истоименој бајци Волта Дизнија.

Харисонов најјачи ривал у трци за улогу професора Хигинса био је Кери Грант. Коначно је сам Грант томе учинио крај. Написао је писмо Варнеру Бросу: „Ако Рекс Харисон не буде и на филму играо професора Хигинса, онда нема правде на свету".

Харисон је добио улогу. Тако је он поново срастао са професором Хигинсом у нераздвојну целину, поистоветио се са њим у тој мери да се у приватном животу једва може да каже где престаје личност једнога и почиње другога. Обојица су цинични и интелигентни, духовити и шармантни, обојица под дебелим слојем самоироније скривају осетљиво срце. И оба су — особењаци.

Ма како Рекс Харисон критички оцењивао своју личност као и своје досадашње улоге — одлука да прво у Лондону а затим у Њујорку прихвати улогу професора Хигинса није се ни у ком случају показала као погрешна. Комад „Моја драга госпо" уврстио је Рекса Харисона у ред најтраженијих интернационалних врхунских глумаца.

„Професор Хигинс" има разлога да се после великих позоришних и филмских успеха, од човека раздираног сумњама претвори у оптимисту.

ВЕЛИКИ РИЗИК ЛЕТА НА МЕСЕЦ

НАУЧНИЦИ тек сада почињу да схватају тешкоће које још треба пребродити да би људи могли успешно да дођу на Месец и врате се натраг.

Последњи успеси америчких а нарочито совјетских астронаута показују да се људи брзим корацима приближују Месецу. Амерички научници верују да ће бити у стању да упуте прве људе на Месец до краја ове деценије. Совјетски научници, међутим, не дају никакве изјаве о времену када ће упутити прве људе на Месец, али ло ономе што су до сада постигли они су свакако испред Американаца и логично је очекивати да они ту своју предност задрже и први стигну на Месец.

До сада се углавном мислило само на то како упутити људе на Месец. О томе шта ће их тамо чекати мало се водило рачуна. Научницима је јасно да Месечева површина није ни најмање пријатељски расположена да дочека људе и зато сада настоје свим силама да што више дознају о њој.

Први проблем је како заштитити астронаута од тоталног вакуума на Месецу. Уолед слабе теже која износи само шестину Земљи не теже сваки гас који би се ослободио на Месецу брзо би нестао у свемиру.

Снажне металне капсуле могу да одоле огромном „усисавању" таквог вакуума, али се поставља питање како направити одело довољно отпорно да заштити астронаута кад изађе из капсуле. Све досад испробане материје нису показале довољну отпорност Чак и са површине лаких метала материјал испарава стварајући дубоке ерозивне бразде после кратког времена излагања вакууму сличном ономе који влада на Месецу.

Пре две године Американци су просули сто тона воде из првостепене ракете „Сатурн" на око сто педесет километара изнад Земље. Мада је атмосфера на тој висини гушћа око хиљаду пута него на Месечевој површини, вода је одмах буквално експлодирала ширећи се у свим правцима брзином од око два километра у секунди.

У случају да се поцепа одело астронаута постоји опасност да он настрада услед експлозије течности у организму.

Да би то спречили биоинжењери истражују материјале који би одолели Месечевом вакууму. Једно одело које се сада испробава у ствари састоји се из два одела — унутрашњег, сличног садашњим оделима астронаута, и спољашњег које би заштитило ово одело.

Други проблем који астронаути имају да реше на Месецу јесу метеорити који непрекидно бомбардују Месечеву површину. Атмосфера наше планете штити нас од ових метеорита и само највећи успевају да је пробију. Али на Месецу ништа их не спречава да падају брзином која прелази неколико километара у секунди.

Телескопима се лепо могу видети огромни кратери на Месечевој површини проузроковани падом метеора, али они не забрињавају научнике јер тако велики метеори падају само једном у 50.000 година. Далеко су опаснији микрометеори — величине главе шибице који се налазе у релативно густим ројевима и око Земље и Месеца. Сматра се да сваки квадратни метар Месечеве површине бомбардује око 60 микрометеорита сваког минута.

У недавним лабораторијским пробама микрометеори — ситна парчад метала, стакла и пластике — бомбардовали су циљеве брзином од 2 километра у секунди. И са тако малом брзином ови сићушни предмети правили су рупе 40 пута шире и дубље од своје запремине. Разуме се да би они лако пробили одело астронаута ако оно не би било од неке специјалне непробојне материје.

Треба решити и проблем заштите од Сунчевих зракова који немилосрдно прже на безваздушној површини Месеца. Чак и за време такозваних Сунчевих „мирних периода" из њега избијају непрекидни млазеви X зракова, гама зракова, неутрона, протона и електрона. У честим интервалима Сунчеве пеге избацују читаве бујице далеко јачих енергетских честица брзином која прелази 1.600 километара у секунди.

За време ових Сунчевих експлозија радијација на Месечевој површини повећава се неколико стотина пута. Стручњаци за израду одела сматрају да су у стању да заштите астронауте за време Сунчевих мирних периода али да би их заштитили од појачане радијације потребна су одела која би била тако тешка да се астронаути у њима не би могли уопште кретати. Срећом, те се радијације могу лако открити тако да људи увек имају времена да се склоне у своја сигурна склоништа или капсуле.

Да би се још сигурније избегао сваки ризик у том погледу научници сматрају да би први астронаути требало да се искрцају на Месец за време Месечеве ноћи. Ноћ не би сметала том искрцавању јер Месец добија довољно светлости која се одбија са Земље.

Астронаути ће имати да се боре и против страховите хладноће и топлоте које се смењују даноноћно. Ноћу се температура спушта на минус 150 степени Ц. На таквој хладноћи нема материје која би заштитила астронаута сем ако се не би на неки начин загревала. С друге стране, у току дана температуре прелазе тачку кључања воде.

Многи научници се боје још једне препреке која може озбиљно да угрози искрцавање астронаута. То је дебели слој фине прашине која скоро онемогућава спуштање било какве капсуле. Разуме се да има доста планинских терена и кањона, али највећи део Месечеве површине је раван. Док се већина научника слаже да ова прашина постоји, мишљења о њеној дебљини су различита. Неки сматрају да је слој прашине дебео само неколеко сантиметара док други верују да он прелази дебљину од десет па и сто метара. Ако је дебљина слоја прашине тако велика онда ће свако спуштање на Месечеву површину бити врло тешко, скоро немогуће.

Научници се надају да ће дознати нешто више о радијацији, микрометеоритима и прашини онда када се прва ракета без људи али са потребним инструментима спусти на Месец. Сматра се да би таква ракета могла да се лансира у току две следеће године.

Па ипак, већ сада научнике хвата страх при помисли како је мало учињено у поређењу са оним шта још има да се учини. Пут на Месец, у случају неуспеха не значи само губитак живота астронаута већ и пораз научника који су припремали тај пут. Зато научници чине све што је у њиховој моћи да прикупе што више података и да организују тај пут што сигурније.

ХЛЕБ ИЗ НАФТЕ

ВЕСТ да су научници једног великог петролејског друштва успели да дестилацијом нафте добију „бифтек", побудила је велику пажњу у свету пре неколико месеци. Јер, у том проналаску крије се могућност успешног боја против глади која царује у многим крајевима света.

Још ови научници нису, тако рећи, ни појели свој „бифтек", а већ је свет очекивало ново изненађење. Научници француске лабораторије у Лаверију објавили су резултате својих истраживања, који су још више изненадили и обрадовали људе широм света. Успели су да из нафте добију беличасто брашно које се може мешати са брашном од жита и од тако добивене мешавине пећи укусан хлеб. Нафтино брашно има много већу хранљиву вредност од обичног брашна и нема никакав мирис нити укус. До овог открића научници су дошли тражећи бољи начин за одстрањивање парафина из нафте која се употребљава као погонско гориво.

До сада је парафин одстрањиван веома сложеним физичким поступком. Онда су научници дошли на мисао да за то употребе микроорганизме који се хране баш парафином. После стрпљивог тражења успело им је да нађу такав микроорганизам који је, као свака жива ћелија, састављен од протеина, а протеин је најважнији састојак у људској исхрани.
Сам поступак је веома уносан за рафинерије. У угљоводонике који су још богати парафином, унесе се култура микроорганизма. Специјални уређаји брину се о довођењу кисеоника и азота, неопходних за снабдевање микроорганизама. За осам часова број микроорганизама се удвостручује што значи да се удвостручује количина „споредног продукта". Када је процес завршен, издвоје се микроорганизми, а гориво је потпуно очишћено од парафина који су ови „појели". Овај споредан производ се затим суши и меље у брашно.
Употребом разних врста микроорганизама може се добити материја више или мање богата беланчевинама, угљеним хидратима или масноћама. Тако је могуће унапред одредити какву храну желимо добити. Истина, биолошка вредност тако добивених беланчевина није иста као природних. За сада оне саме не могу заменити целу исхрану. Али, брашно добивено из нафте може бити важан додатак пшеничном брашну и од њега се пече хлеб. Пробе са таквим хлебом већ су извршене и дале су задовољавајуће резултате.

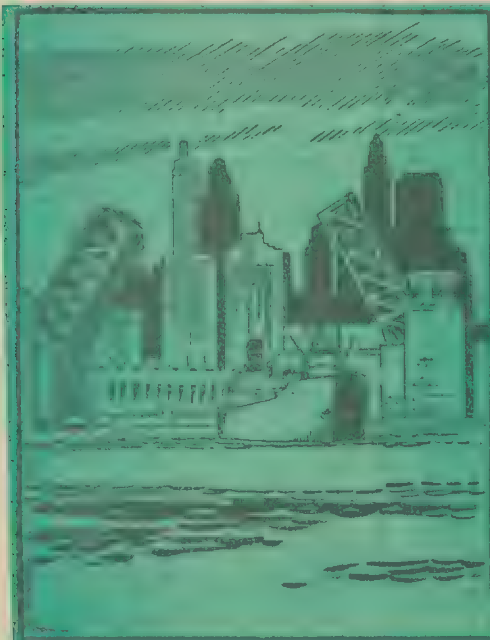
Почела је већ и полукомерцијална производња нафтиног брашна. На тај начин би, поред могућности за велико повећање количине хлеба у свету, и строги вегетаријанци. којих није мало, добили управо онај прехрамбени артикал који им је неопходан у борби против глади, пошто одбијају да користе већ познато рибље брашно.

Нови пасош

Француске власти припремају нов пасош — не уобичајени за прелазак границе и боравак у другој земљи — већ здравствени. Све већи број туриста који прелазе из земље у земљу, као и све већа моторизација, доводе до ширења заразних болести и саобраћајних незгода па је потреба за оваквим пасошем стварно велика.

Нови пасош садржи: име власника, његов потпис, име лекара који га лечи у његовој земљи, преосетљивост на извесне лекове и храну и, уколико је носилац пасоша хронични болесник, кратак опис начина лечења. Постоји и рубрика у коју се убележава на шта је све путник алергичан: убод инсекта, инјекцију или вакцину. Француске здравствене власти се надају да ће се на овај начин у случају епидемија или неког опасног обољења спасти многи људски животи.

ВЕЛИКА ЈЕЗЕРА

Многи канали у самом Чикагу пропуштају велике транспортне бродове из језера Мичиген у реке Илиноис и Мисисипи све до Мексичког залива; дакле, и до Атлантског океана и даље. Због овог пута, дугачког преко 2.500 километара, Чикаго је постао једна од најважнијих лука у САД.

У држави Њујорк систем канала и река је достигао 850 километара и омогућује транспорт из Великих језера до Њујорка великим шлеповима који примају и до 2.000 тона терета. Иако овим каналима не могу да плове велики океански бродови, ипак је ово знатан допринос привреди.

Чикашки канали и систем канала којима плове шлепови у држави Њујорк, представљају велико побољшање транспорта, али се појавила потреба за још живљим саобраћајем — прекоокеанским бродовима. Да би се овај проблем решио одржан је састанак стручњака Америке и Канаде.

Представници двеју земаља после дугог разматрања свих елабората који су били поднети на састанку решили су да се стари канали прошире и доста продубе али и изграде неки нови. Требало је искористити и реку Сент Лорен за врло погодну везу са Атлантским океаном.

(Наставиће се)

У ПРОЛЕЋЕ 1945. године савезници су почели да наносе све теже губитке Јапанцима на свим фронтовима. Амерички носачи авиона приближавали су се све више јапанским обалама одакле су авиони почели да бомбардују јапанске градове. Јапанци су давали очајнички отпор.

Једна патрола ловаца бомбардера полетела је са носача авиона у акцију. Чим су ушли мало дубље на копно били су обасути неочекивано јаком противавионском ватром са земље. Вођа групе Ховард Телер видео је како се један од три авиона запалио и нестао између облака. Мислио је да је његов пријатељ изгубљен. Одједном, чуо је позив преко радија: „Ховард, слеп сам! Помози ми! Потпуно сам слеп“.

СЛЕПИ АВИЈАТИЧАР

Ослепљен експлозијом гранате, пилот и даље наставио да се бори захваљујући помоћи вође патроле.

Био је то глас Кена Шехтера, трећег члана њихове патроле. И поред непрекидне јаке ватре која их је обасипала, Телер је окренуо свој авион и пошао Кену у помоћ. Рањени пилот био је изгубио потпуно контролу над авионом који је скоро вертикално почео да лети ка земљи. Био је од ње удаљен око 500 метара. Само брза интервенција могла је спасти Кена. Телер је брзо реаговао:

— Исправи авион, Кен! Чујеш ли, Кен, исправи авион! Брзо!

Кен је још био при свести. Почео је да понавља: „Ја сам слеп“! Изгледа да је ипак схватио Телерове речи, јер је почео полако да исправља авион. Апарат је полетео скоро вертикално увис. Телер му се приближио што је могао ближе. Видео је да је граната однела предњи део кабине. Низ Кеново лице текла је крв.

— Кен, овде Телер. Чујеш ли ме Кен? Обори мало нос авиона. Чујеш ли ме, Кен? Брзо, обори нос авиона!

Неколико секунди није било никаквог одговора а онда је Телер чуо неко нејасно мрмљање. Ипак, авион је оборио мало нос и више није ишао тако вертикално. Телер је покушавао да одржи Кена при свести и да га извуче из јаке ватре у којој су се још налазили. Стално је понављао преко радија: „Обори још мало нос авиона, Кен. Чујеш ли ме, Кен. Обори још мало нос авиона. У реду, Кен. Држи се те висине. Скрени мало улево. Ништа не брини све ће бити у реду, Кен...“

Сусрет с јапанским „ловцима“

Телер је желео да се што пре удаљи од јапанског копна, јер је на мору могао очекивати помоћ од неког америчког разарача. С друге стране није смео да напушта облаке изнад којих су се налазили и тако избегавали противавионску ватру. Само да успе да одржи Кена у свесном стању!

Сталним позивањем и давањем разних, често и непотребних, команди то му је пошло за руком. У исто време избегавао је ватру Јапанаца. И управо кад је веровао да су се срећно извукли, три мале тачке су им пошле у сусрет. Била су то три јапанска ловца. Покушавали су да им пресеку пут.

Телер се налазио пред тешком дилемом. Имао је да бира: или да настави тај курс и дође у сукоб са јапанским ловцима или да скрене ка југу да би се поново изложили ватри са обале. И једну и другу одлуку било је тешко спровести, јер је требало у исто време Кена држати при свести и борити се.

Ипак, Телер је решио да продужи ка мору и прими борбу са јапанским ловцима. Хтео је о томе да обавести Кена. Због тога му је стално понављао: „Ако тачно извршаваш моје команде, Јапанци неће уопште приметити да си слеп“.

Било би далеко лакше да је Кен смео да се пење на већу висину, али са отвореном кабином то је било немогуће. Због тога је Телер очекивао напад Јапанаца одозго и припремао одбрану. За њега је било важно да при првом налету обори једног Јапанца.

Кад су се Јапанци приближили, Телер је наредио Кену да продужи са летом док је сам кренуо вертикално увис да их дочека. Јапанци су били изненађени том тактиком. Колебали су се. На крају су ипак решили да сва тројица нападну Телера што је њему и био циљ. Хтео је да омогући Кену да умакне.

Већ при првом сусрету Телер је одмах приметио да има посла са неискусним пилотима. У то време Јапанци су слали у борбу чак и пилоте са неколико недеља обуке. Телеру није било тешко да вештим маневром обори један авион који се стрмоглавио ка мору.

Остала два пилота, видећи да нема шале са њим, кренули су у потеру за Кеном. Приближавали су му се један с једне а други с друге стране. Телер је схватио да живот Кена зависи од њега самог тј. од његове реакције на команде које му буде издавао. Због тога је почео да му наређује да скрене лево, десно, горе, доле то јест у оним правцима у којима је могао да га штити. Кен је скоро без грешке извршавао наређења.

Телер је све време вребао погодан тренутак да обори још један непријатељски авион а у исто време пазио да не угрози Кена. Изненада је направио један одличан маневар и други јапански ловац нашао се у пламену. Трећи пилот се изгубио.

Остао је још један тежак проблем — како помоћи Кену да се спусти на земљу. Спуштање на носач авиона није долазило у обзир а аеродром је био још прилично далеко. Срећом, имали су доста бензина и успели да дођу до тог аеродрома. У међувремену Телер је обавестио аеродром шта се догодило и рекао им да се спреме за сваку евентуалност. Када га је довео у најповољнији положај за спуштање Телер је наредио: „Пази, Кен. Лево крило полако доле. Нос авиона мало више обори. Добро је. Сада смо на 50 метара, 30 метара, 20 метара. Смањуј брзину. Још, још. Земља!“

Точкови су додирнули земљу онда поскочили, поново додирнули земљу, док се авион навијао час на једну час на другу страну а онда нагло стао. Болничка кола су стигла већ после неколико секунди. Када су га извадили из авиона, Кен је био у дубокој несвести. Лекари су ипак успели да му спасу једно око.

Био је то за Телера најтежи лет у његовој дугој летачкој каријери.

Догодило се у...

... Илиноису. Ватрогасци су уобичајеном брзином похитали према једној болници када је одјекнуо сигнал алармног уређаја који директно повезује ову медицинску установу с пожарном командом. Болница, међутим, није горела. Алармни уређај се активирао од дуванског дима јер је гувернер Илиноиса приредио у болничкој сали пријем за „три аутобуса сенатора“.

...Калифорнији. Једна домаћица у поодмаклим годинама донета је у болницу с раном на нози нанесеном ватреним оружјем. Она је полицијском инспектору изјавила да је хтела, пре но што изврши самоубиство, да утврди да ли много боли када човек пуца у себе. После ове очигледне пробе одустала је од своје намере.

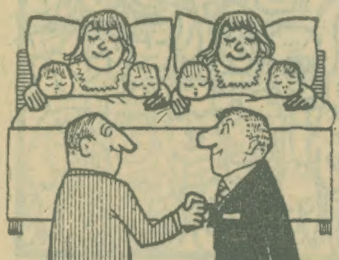
... Лондону. Трогодишњи Питер Ролинсон докопао се некако касете у којој су његови родитељи чували новац и њену садржину изручио кроз прозор. Захваљујући поштењу пролазника, родитељи су успели да скупе већи део своје уштеђевине.

... Њујорку. Намештеници њујоршког акваријума пожурили су да промене таблу што је стајала крај базена једног морског лава за кога је писало да је мужјак. Јер, тог дана морски лав је донео на свет једно здраво младунче.

... Јутаху. Две сестре близнакиње, Мери Клауард и Ненси Полинг, донеле су истог дана на свет близанце. Свака од њих добила је по кћерку и сина.

ГЕНЗБОРО

ТОМАС Гензборо (1727—1788) је енглески сликар, један од првих енглеских пејзажиста; сјајан портретиста. Учитељи су му били француски цртач Х. Гравело и енглески сликар Ф. Хајман. У плејади енглеских мајстора XVIII века, која се појавила непосредно после реалиста и сатиричара В. Хогарта, Гензборо заузима, уз свог савременика и супарника Ј. Рејнолдса (1723—1792) прво место. Обојици је узор А. ван Дајк који је извршио пресудан утицај на формирање енглеске сликарске школе, поготово на сликање портрета.

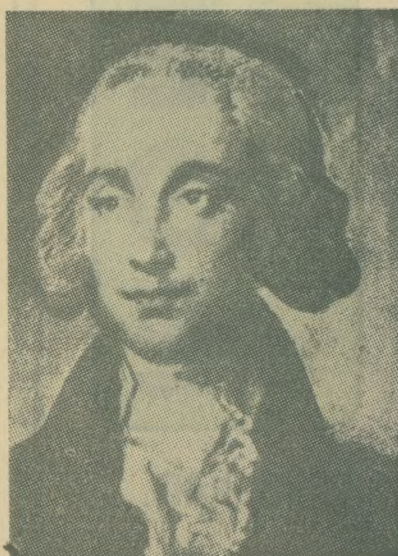
У првом раздобљу Гензборо, живећи у провинцијском Ипсвичу (1746—58), ствара низ слика с портретним ликовима који су смештени у пејзаж. Из тог периода познат је портрет Роберта Ендријуса и његове жене.

У другом раздобљу Гензборо борави у бањи Бат (1758—74) где ради портрете богатих доколичара и трговаца. Из тог периода потиче и његово ремек-дело Дечак у плавом.

Године 1774 прелази у Лондон и тада почиње трећи и најплоднији период његовог уметничког стварања. Што су некад били Х. Холбајн и А. ван Дајк, то је сад Гензборо: сликар аристократије и истакнутих личности из научног и уметничког света. Нарочито су му успели портрети жена, психолошки префињени и уоквирени помпезном позадином. Позната дела из тог периода су портрети: војвоткиње од Девоншарја и нарочито двоструки портрети његових кћери.

• •

Кад је Гензборо сликао своје изванредне портрете, изгледало је као да се игра. Одатле вероватно и потиче оваква прича о њему:

АУТОПОРТРЕТ

„Једнога дана дође у његов атеље једна дама да би јој славни сликар направио портрет. Он је замоли да седне и поче са њом да разговара о безначајним стварима. Дама у почетку зачуђена и незадовољна, поче да се раскрављује, да одговара на његова питања, да би на крају разговарала као да се годинама познају.

А то је био тренутак који је славни сликар и очекивао. Он журно узе своју палету, приближи се штафелају, а затим као данашњи фотографи рече са осмехом:

— Не мичите се више!

Са необичном вештином, његова је четкица просто летела по белом платну и он у рекордном времену направи основне потезе свог модела. Сутрадан, портрет је био завршен.

• •

ДЕЧАК

Томас Гензборо ни сам није био идеалан модел за сликаре — портретисте. Крупан, он је имао чело сувише широко и мало ниско, дебеле усне, браду сувише округлу и кратку. Али очи су му биле чудно живе и продорне. Био је интелигенције изнад просека. Његова кореспонденција одражава веома оригиналне мисли, оштар смисао за посматрање, велику финоћу духа.

Без амбиција, он је видео све ствари у животу без и најмање ситничарства и није умео да ласка. Могао је да посећује највише друштво, али више је волео друштво неколицине добрих пријатеља, сликара, као и музичара и глумаца.

Међутим, по природи Гензборо је био веома емотиван и осетљив, што му је у више махова нашкодило.

Гензборо потиче из доста скромне породице. Рођен је у малом селу Сафок, у Судберију 13. или 14. маја 1727. године. Његов отац, кројач, био је оптерећен великом породицом. Томас је веома рано показао љубав за уметност. Послали су га у школу код једног ујака у суседни градић, а затим у 14. години у Лондон да ради као шегрт код једног златара. Као младић учи бакрорез са француским уметником Гравелоом. У исто време почиње да ради и кројније.

Четири године касније почиње са сликањем пејзажа и портрета у којима се пејзаж увек налазио у задњем плану.

У 19. години оженио се Маргаретом Бур која је била доста богата. Брак му је донео финансијску независност и омогућио слободан рад.

Године 1758. млада породица Гензборо одлази да живи у енглеској бањи Бат, тада веома у моди. Богати и докони бањски гости били су његове главне муштерије. Имати портрет који је насликао Гензборо, сматрало се као знак великог луксуза.

Од оснивања Краљевске сликарске академије 1768. године, Гензборо постаје њен члан. А од 1774. године, сходно свом рангу, пресељава се са породицом у Лондон, у удобну и лепу кућу у Пел Мелу. У Бату, у почетку цена његових портрета била је три, пет, осам гвинеја. У Лондону су му нудили 100. Волео је музику и свирао у различите инструменте. Тумор, вероватно канцерозан, узрок је његове смрти. Умро је 2. августа 1788. године у 60. години.

Кроз ВЕКОВЕ

ГЛУП КАО...

Узречица „глуп као мир“ појавила се у Француској после мира у Ахену 1748. године којим је Луј XV вратио Марији Терезији све земље које је његов маршал Мавро Саски освојио у рату против Аустрије. Неки Лујеви биографи кажу да је он то учинио да у њеним очима не би изгледао као „некаваљер и трговац“. Према ондашњим мерилима, Француска заиста никад није склопила глупљи мир од овога. У тешком рату она је изгубила око милион људи, уништила своје финансије, а није добила ништа.

Страшан рачун

Швајцарски научници објавили су пре извесног времена приближну статистику ратова и ратних операција за последњих 5 хиљада година. За то је било потребно саставити 73.000 картица и на основу 876.000 података, помоћу електронске машине обавити 850.000 рачунских радњи. На овај начин утврђено је да је од 3.200. године пре наше ере па до данас човечанство живело у општем миру свега 292 године. За остале 4.873 године у свету се водило 14.515 већих и мањих ратова који су однели 3 милијарде и 640 милиона људских живота. Ратни расходи и штета износили су за то време више од 2.150 трилиона швајцарских франака (1 франак 171,5 динар). Ако би се та свота претворила у злато добила би се „трака“ драгоценог метала довољна да се њоме опаше екватор. Та „трака“ била би дебела 10 метара, а широка 161 километар.

Нерешене шаховске игре

ПОСЛЕДЊИХ година на шаховским турнирима много партија завршава се нерешено или, како се то шаховском терминологијом каже, — ремијем. Овом, код публике непопуларном завршетку партије, радо прибегавају играчи кад желе да се „одморе“ од претходно одигране партије или кад играју са јачим од себе. Развитак шаховске теорије и технике олакшао је склапање ремија. Многе варијанте су изанализиране до ремија и ако још играчи желе да уплове у те воде, од борбе за шаховском таблом остаће само символика.

Оваква појава штети шаху па су предузимане мере да се она искорени. На 25. конгресу ФИДЕ у Амстердаму 1954. године дискутовано је о „борби“ против ремија. Одбијен је предлог да се забрани склапање ремија пре 30. потеза, али је прихваћена декларација: „Жели се нарочито скренути пажња велемајсторима и интернационалним мајсторима, да они треба да дају пример осталим играчима...“ Од примера није било ништа, па је морала да се уведе забрана склапања ремија, сем у изузетним случајевима, пре 30. потеза. Шаховска федерација СССР била је ригорознија па је за одигравање 26. првенства донела „антиремизни члан“. Било је забрањено склапање ремија пре 41. потеза — сем ако се раније не сагласи судијски колегијум! И поред тога на турниру је 50% партија завршено шаховским миром.

Приликом понуде ремија велику улогу игра шаховска дипломатија. Сва њена оригиналност је дошла до израза у једној турнирској партији између Лилијентала и Кереса. „Паул, ја вам предлажем реми, под условом да не стојите боље. Ипак, мени се чини да је ваша позиција боља“ — рекао је Лилијентал. „И мени се тако чини“ — одговорио је кратко Керес. На крају се испоставило да су оба велемајстора била у праву. Керес је добио ту партију. Позната је још једна неуспела понуда ремија из игре велемајстора. Рубинштајн је имао добијену партију када му је његов противник понудио реми. Он се нашао на муци, али је ипак вештим одговором отклонио понуду. „Ако експерти сматрају да је позиција на табли реми, ја ћу га прихватити“ — гласио је одговор.

До најраније понуде за склапање ремија дошло је у првом мечу за првенство света између Аљехина и Евеа, 1935. године. У последњој, 30. партији, за највиши наслов Евеу је био довољан нерешен исход, док је Аљехину за одбрану шаховског примата требала победа. Зато је Еве још при почетку партије рекао партнеру: „Доктор Аљехин, ја сам сагласан на реми у било ком моменту и у било којој позицији током игре!“. Аљехина ова понуда није избацила из колосека, борио се за победу, али је ипак морао на крају да ремизира.

Светска шаховска федерација ФИДА је прошле године на конгресу у Тел Авиву поново ревидирала свој став у погледу забране склапања раних ремија. Укинуто је правило да се то не може учинити пре 30. потеза — на радост мајстора-ремизера, али су зато у важности неписана правила која прописују организатори великих турнира. На турнире се позивају мајстори који су познати као борци за шаховском таблом и за постигнуте победе додељују им се награде. На велико изненађење шаховске јавности из Западне Немачке је стигла вест да одлука ФИДЕ из Тел Авива није прихваћена. Правило, да се реми не може закључити пре 30. потеза, остало је у важности за домаће турнире.

Из живота велемајстора

ВИЉЕМА ШТАЈНИЦА, првака света у шаху, упитали су пред почетак турнира:

— Ко по вашем мишљењу има најбоље шансе на освајање прве награде?

— Ја! — одговорио је без размишљања. Моји противници за шаховском таблом биће слабији, док то неће бити случај код осталих учесника турнира.

— Зашто?

— Они сви мор ју да играју са првaком света у шаху, а ја не — завршио је Виљем Штајниц.

*

ЗИГБЕРТ ТАРАШ, када је имао само шест година показао је учитељу потпуно исписану ђачку таблицу. Желео је да докаже да већ уме да пише.

— Дивно! — рекао је учитељ, али шта си ти то написао?

— Прву варијант шпанске партије из Билгеровог уџбеника, — одговорио је шаховски полетарац.

*

БОРА КОСТИЋ је волео да игра шах у опкладу. За време боравка у Винковцима играо је такав меч са непознатим противником. За сваку победу добијала се шоља чаја.

Играло се прилично дуго и када су се рачуни свели, резултат је био 20:0 за велемајстора.

Побеђени се придржавао дате речи и око Костића се нашло на столу 20 чајева.

— Баш се сад налазим у небраном грожђу, — прокоментарисао је он своју „победу“...

КРОКОДИЛСКЕ ТАЈНЕ

КРОКОДИЛИ су стари познаници човекови: има их на свим континентима, сем у Европи. У Азији живи гавијал-крокодил са врло дугачком њушком, у Африци живи добро познати нилски крокодил, у Северној Америци — алигатор, у Средњој и Јужној Америци — кајман. Крокодил никада није био симпатичан људима. Вероватно због свог необичног изгледа, страшних зуба, тајанственог начина живота и због страшних прича које се о њему причају још од најстаријих времена. Па ипак крокодил није такво страшило каквим га приказују приче и бајке. Он је врло прождрљив, али уме месецима да пости и гладује; он је дрзак, али истовремено плашљив као зец: сваки шушањ га престраши па бежи и од самих корака човекових; има страшне зубе, али они се ломе као да су од стакла; има огромне раље, али на копну не може с њима ништа ни човеку ни животињи; реп му има необичну снагу, али није тачно да њиме обара своју жртву, човека или животињу. На копну он је прилично неспретна и незграпна животиња.

А што се тиче „крокодилских тајни“, којима је обавијен живот овога највећег гмизавца на земљи, њих је до сада наука скоро све решила и објаснила. Ево неких од њих.

Сигурно сте чули за узречицу да неко лије „крокодилске сузе“. У старо доба, наиме, веровало се да крокодил када се нађе пред човеком кога ће прогутати тобоже од жалости заплаче, али га ипак прогута. На тај начин он је постао живи пример подмуклог лицемера. Међутим, крокодил не лије никакве сузе, него поред очију има жлезде које луче течност јака мириса тзв. мошус па изгледа као да му теку сузе.

Веровало се и причало да крокодил живи у великом пријатељству са птицама, да их уопште не лови. Утврђено је, међутим, да он радо лови барске птице, али само у води, где их изненада хвата и гута. На копну он птицама не може ништа. Тачно је да једна птица из породице вивака скакуће по њему скидајући му са оклопа пијавице и друге водене животиње, да му чак чисти вилице и зубе од заостале хране, јер крокодили на суву обично леже разјапљених вилица. Разумљиво да се те птице узбуне, ако случајно наиђе човек и да тиме упозоре и крокодиле на опасност. Таква сарадња уосталом није ретка у животињском свету.

У стомаку сваког одраслог крокодила нађе се камење, тешко понеки пут и килограм па и више. Доказано је да то камење не служи крокодилу да убрза варење, као што је случај код неких птица (ћурка и др.), него му то камење служи за одржавање равнотеже код роњења и пливања.

Некад се мислило да крокодил снесе јаја која закопа у песку на неком спруду и да више не мари за своје потомство. Међутим, утврђено је да се женка крокодила задржава у близини свог „гнезда“ док год се младунци не излегу, штавише да јој се они испод земље јављају као пилићи и да их она откопа из стврднутог песка, брани од разних грабљивица па чак и одведе до воде.

И још једна занимљивост, коју можда нисте знали: за разлику од других гмизаваца, корњача, гуштера и змија, заљубљени крокодил уме да „лаје“. То његово лајање претвара се на крају у громку, муклу тутњаву великог добоша.

Иначе, крокодил је један од највећих лењиваца у животињском свету. Највећи део дана он проводи сунчајући се негде на пешчаној обали. При томе има обичај да разјапи широм вилице. То чини да му не би било сувише вруће. Пред вече кад сунце зађе крокодили се повуку у воду и лове целу ноћ.

Крокодили су врло скромни у јелу. У зоолошким вртовима је утврђено да је одраслом крокодилу потребно 150 дана да поједе онолико колико је тежак. А има животиња, нарочито птица, које у један дан поједу онолико колико износи трећина тежине њиховог тела. Најмилија им је храна риба, али не праштају ни жабама, корњачама, разним сисарима и птицама које затекну у води. Истина, гладан крокодил ће напасти и одвући у воду и читаво говече. Кад жртва дође да пије воду, крокодил је зграби изненада за њушку и повуче у воду где је удави. Овде на жртву више делује „шок“ него снага крокодила, жртва изгуби присебност и упориште. Када се жртва удави, крокодил је извуче у плићак и поједе уз помоћ својих саплеменика, који се одмах окупе у великом броју.

Крокодили су стварно могли бити опасни и за човека док их је било много и док човек није познавао ватрено оружје. Данас се број крокодила у свету нагло смањује. Највећи непријатељ му је — женска мода. Ципеле и ташне од крокодилске коже су веома цењене и скупе, а лов на ове велике гмизавце, који могу да буду дугачки и преко пет метара, сасвим је лак. Данас их највише лове ноћу из чамца помоћу батерије и, наравно, пушке. Довољно је осветлити батеријом воду у којој има крокодила, засенити га светлошћу и гађати из пушке из највеће близине.

Као што се види, крокодил више није онако страшан и опасан, нити окружен тајнама као некада.

ВРЕМЕ, ФУДБАЛ И ПАРАПСИХОЛОГИЈА

Присталице једне од најбесмисленијих области парапсихологије тврде да ако велика група људи истовремено нешто жели, онда се њихова жеља неизоставно и остварује. Другим речима, колективан напор воље може тобож да доведе до опипљивих физичких резултата.

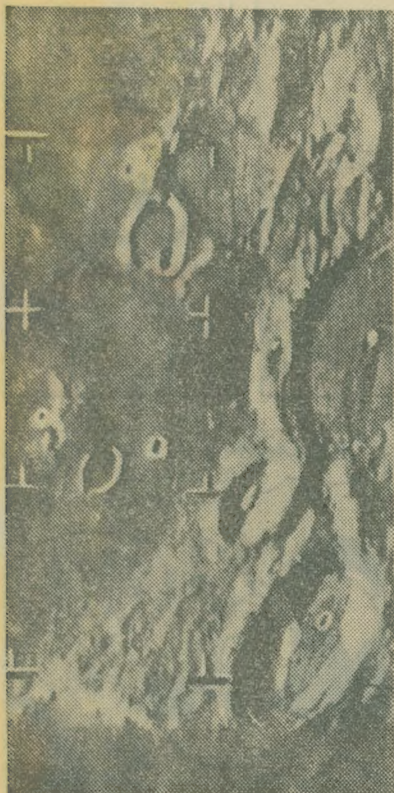
Две чињенице потпуно оповргавају ово тврђење.

Прво, да заједничка жарка жеља може да осигура успех, свака фудбалска утакмица играна на домаћем терену у присуству неколико хиљада навијача, била би унапред добијена. А то се, као што знамо, не догађа.

Друго, статистика показује да број сунчаних и облачних дана који „падају“ у недељу, није ни већи ни мањи него било ког другог дана у седмици. А сви желе да недељом буде лепо време.

ЛОВАЧКИ АВИОН И КИТ

У огромном телу плавог кита крије се огромна снага. Тело плавог кита просечно је тешко 150 тона а снага коју овај огромни морски сисар може да развије износи 525 коњских снага. То отприлике одговара броју коњских снага који има један ловачки авион са елисом. На краћим раздаљинама плави кит може да развије брзину од 20 морских миља или 37 километара на час.

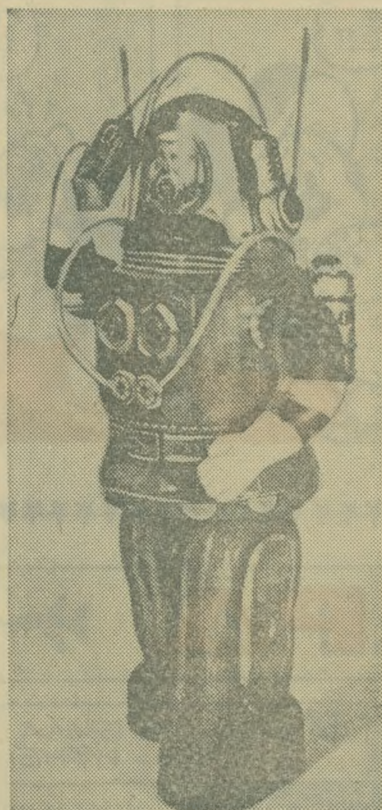
ОВО СУ ГОДИНЕ 1647—1964 — КОЈЕ РАЗДВАЈАЈУ ПРВУ КАРТУ СВЕТА ОД ФОТОГРАФИЈЕ КОЈУ ЈЕ СНИМИО АМЕРИЧКИ САТЕЛИТ „РЕНЏЕР VII", 15 МИНУТА И 6 СЕКУНДИ ПРЕ НЕГО ШТО СЕ СЛУПАО О МЕСЕЦ

МЕСЕЦ, научници и играчке

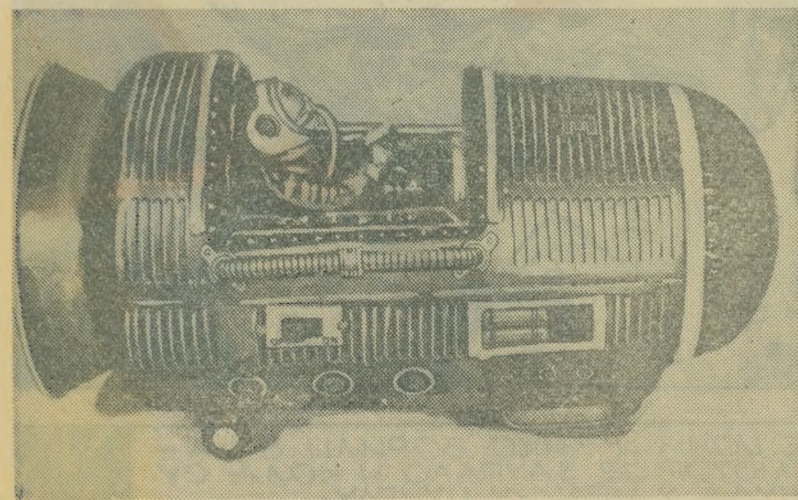
ВРЕМЕ које нас раздваја од датума кад ће први човек ступити на Месец није далеко, бар тако нам непрекидно тврде стручњаци.

Уосталом, Месец није одскора постао мета људи, он је од давнина био инспиратор песника и научника. Сетимо се само скоријих: Жил Верна, Орсона Велса као и цртежа чувеног Робиде и његових визија о будућем свету.

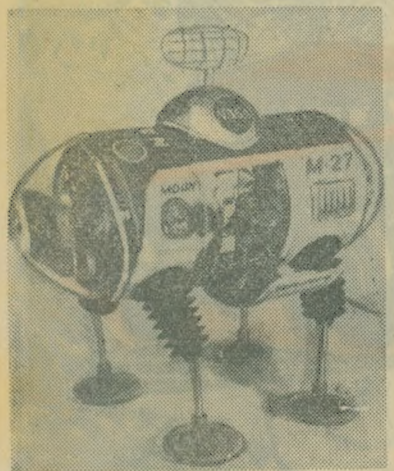
Да не би много заостали за њима, јапански произвођачи играчака-аутомата су се потрудили да што верније прикажу космонауте и њихова возила, наравно у минијатурама.

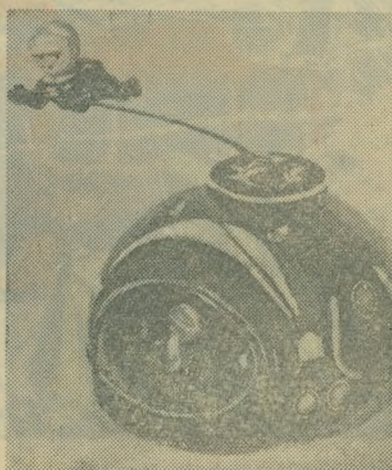
„СКАФАНДЕР ЗА МЕСЕЦ" — НА СЛИЦИ ЈЕ ИГРАЧКА-АУТОМАТ КОЈА ВЕРНО ОДГОВАРА ОДЕЋИ ПРАВОГ КОСМОНАУТА

ОВА ВАСИОНСКА КАПСУЛА КАД СЕ СТАВИ У ПОКРЕТ ЕМИТУЈЕ ЗВУКЕ РЕАКТИВНОГ ВОЗИЛА А КРОЗ СТАКЛО СЕ МОЖЕ ВИДЕТИ ЊЕНА УНУТРАШЊОСТ

ДА БИ СЕ ВОЗИЛА ЛАКШЕ КРЕТАЛА ПО НЕРАВНОЈ МЕСЕЧЕВОЈ ПОВРШИНИ, ПРЕДВИЂЕНО ЈЕ ДА ИМАЈУ ЧЕТИРИ ТОЧКА, КАО ШТО ИМА ОВА ИГРАЧКА НА СЛИЦИ. БОЧНА ВРАТА НА ВОЗИЛУ ОМОГУЋАВАЈУ КОСМОНАУТУ ДА ФОТОГРАФИШЕ ОКОЛИНУ

ЈОШ ЈЕДАН МОДЕЛ ВАСИОНСКЕ ИГРАЧКЕ-АУТОМАТА ЈАПАНСКЕ ПРОИЗВОДЊЕ

Успела акција

БИЛО је то у октобру 1943. године. „Плави" се као илегалац налазио у Павелићевим оружаним снагама. Имао је чин ваздухопловног поручника и био наставник школског летења на аеродрому Велика Горица. Једног дана, око девет часова пре подне, сазнао је да ће се увече одржати конференција високих Павелићевих ваздухопловних официра. Састанак је припреман у највећој тајности. За конференцију су предвиђене канцеларије аеродрома Велика Горица. Зграда се налазила по страни од осталих зграда и хангара аеродрома. Чувао ју је само један стражар.

„Плави" је почео грозничаво да размишља шта да уради. Желео је да о томе обавести другове у шуми, али тога дана није се могао видети са својом везом јер се обавештајни официр, друг Зорко, налазио на ослобођеном подручју. „Плави" је донео смелу одлуку. Решио је да побегне школским авионом. Рачунао је, ако успе, да ће се још исте вечери појавити са друговима у Великој Горици.

Када се нашао на аеродрому, питомцима је објаснио да ће прво полетети сам и испробати машину. Већ је био на довољној висини када је окренуо машину ка југу. Почео је да смањује висину, водећи рачуна о бозини, желећи да се што пре заклони иза шума и Краварских Горица. Најзад се нашао довољно удаљен од непријатеља и очекивао је сваког тренутка да пред собом угледа кривудаву реку Купу и са њене десне стране равницу Баније, где има намеру да се спусти. Размишљао је шта ће бити ако другови отворе ватру на њега?

У том тренутку под собом је угледао Купу. Почео је да кружи над селом са чије се десне стране налазила ливада равна као длан. Пуцњаве није било. Спуштао се све ниже и атерирао. Био је одушевљен када је угледао да му у сусрет долази неколико другова. Одмах им је рекао ко је и молио да га што пре споје са другом Зорком или са штабом одреда.

Авион су сакрили у оближњем шумарку.

„Плави" је детаљно изложио разлоге тако брзог и неочекиваног доласка. Решено је да се на акцију одмах крене. Пет другова, преобучених у немачке униформе и добро наоружаних, са Зорком и „Плавим" пребацили су се на коњима до самих прилаза Великој Горици.

Неприметно су стигли до зграде у којој се већ навелико одржавао састанак. Учесници су безбрижно седели у удобним фотељама. Изненадним упадом другова били су запрепашћени. Сви су подигли руке. Једном од њих није било јасно откуд су то партизани кад имају немачке униформе и оружје, па се почео објашњавати, али „Плави" га је одмах ућуткао.

Заробљеници су били виши официри Павелићевог ваздухопловства. У акцији су заплењене и њихове торбе пуне поверљивих докумената од велике вредности. Код једног је пронађен и ратни дневник у којем је између осталог писало да је обавио 50 летова над Совјетским Савезом.

Пажња, цариници су постали и научници

ОНИ који данас крећу на пут преко границе а желе нешто да сакрију, треба да знају да све мање имају шансе да ће успети да преваре царинике. Данашњи цариник није више класичан финанс каквог знамо на пример из литературе. То је човек који је у исто време у маломе научник као и спортиста и џентлмен. Прошло је време кад су цариници стрпљиво стајали на граници и чекали да прође покоји путник. Шпијуни и кријумчари користе данас најмодерније методе, које треба познавати да би се могле открити. Како се данас прелаз преко границе обавља авионима, бродовима и аутомобилима, а не само возовима као некад, цариник мора у специјалној школи да научи многе ствари да би савладао често веома искусног и лукавог противника.

У Француској, на пример, данас има око 20.000 цариника. Неки од њих још користе старе методе, док су други свршили специјалне школе за царинике у којима су примењивани најмодернији начини за откривање оних који крше закон.

— Прави цариник треба да има дар за посао који обавља — тврди један од директора француске школе за царинике.

Сматра се да је једна од најбољих жена — цариника нека „Мадам са Икс зрацима" која ради на италијанској граници. Њене колеге кажу да је прави експерт у откривању скривених ствари и новца.

Неки од цариника су прави стручњаци за хемију. Они знају начин којим се открива нешкодљиви лактоз који кријумчари употребљавају да би прикрили праву дрогу, хероин.

Поред осталог, француски цариници уче у школи и лепо понашање. Само то не значи да су они због тога постали мање строги кад су у питању шверцери.

У француском музеју школе за царинике налази се велики број предмета заплењених на граници, који изазивају радозналост посетилаца. Ту су изложени предмети од најситнијих до најкрупнијих који сведоче о дрскости, лукавству као и великој вештини оних који су намеравали да преваре царинике.

Чудан постанак језера

Језеро Сарез на Памиру постало је у ноћи између 5. и 6. фебруара 1911. године, када се у дубоку долину сурвала маса од две милијарде и 600 милиона куб. м. стена. Неке стене су биле високе као троспратне куће. Силина удара те масе у долину била је толика да је земљотресни талас обишао Земљину лопту неколико пута.

БУДИТЕ ДЕТЕКТИВ

ОДГОВОРИ

СЛУЧАЈ НЕСТАЛОГ ВИОЛИНИСТЕ

Нотори је изјавио да је изишао да се прошета и да се задржао свега десет минута. Улице су биле мокре, што је инспектор Вернер видео кроз прозор, а што су потврђивали и мокри трагови на поду. Али, ти трагови водили су само у једну собу, док је Нотори тврдио да је, тражећи дечака, завирио у све собе. Нотори је лагао; он је очигледно знао да је дечак киднапован и због тога га није ни тражио по собама. Одмах је подигао лажну узбуну.

Јесте ли већ чули да...

... неколико златних рибица добила је 1750. године мадам Помпадур од представника једне француско-индијске компаније. О томе дару говорило се у то доба као о правој сензацији.

... у Сједињеним Америчким Државама је прошле године продато 750.000 гитара.

... све до 1898. године о успеху и владању ученика у Србији родитељи су били усмено обавештавани. Од новембра те године ступио је на снагу распис министра просвете о нарочитим обрасцима који су попуњавани на крају првог и другог тромесечја и достављани родитељима.

... у САД које саме имају 192 милиона становника, треба, према предвиђању стручњака, да буде 1967. 200 милиона, а око 2010. године — 322 до 338 милиона.

... прво књижевно дело које је у новинама објављено у наставцима био је познати роман Данијела Дефоа, „Робинсон Крусо". Први читаоци „Робинсона Крусоа" са интересовањем су пратили његове доживљаје од 7. октобра 1719. године, па до 17. октобра 1720.

УКРШТЕНЕ РЕЧИ

ВОДОРАВНО: 1) удубљење у карсним пределима, 6) познати чешки композитор („Продана невеста), 8) планина у источној Србији, 9) морски „краставац", 11) италијански књижевник, нобеловац за 1934. годину, 14) скраћеница за аутономну покрајину, 15) медикамент, 16) хемијски знак за алуминијум, 17) један од десеторице старогрчких хероја, 19) река у Аустрији, 20) јединица електричног отпора, 21) иницијали аутора „Смрт Смаил-аге Ченгића", 22) кост (лат.), 23) игра, 25) слово латинице, 26) свеза, 27) упитна речца, 29) опера Ђузепе Вердија, 32) староримски поздрав, 33) врста врбе, 34) река у Јужној Америци, 37) музички гудачки инструмент.

УСПРАВНО: 1) замор, 2) слово латинице, 3) стари египатски писац („Гозба софиста"), 4) музичка нота, 5) име књижевника Ковачића („У регистратури"), 6) далматинско мушко име, 7) француски романсијер („Ред"), 8) бања у Белгији, 10) стожер, 12) драги камен, 13) иницијали нашег савременог књижевника („Глува пећина"), 18) део лица, 19) назив, 21) староседелац Балканског полуострва, 22) сребрнастосиви метал, 23) врста тканина, 24) писмени знак, 25) стари скандинавски књижевни споменик, 26) першун, 28) стара грчка колонија на острву Вису, 30) живац, 31) наша покрајина, 35) два иста самогласника, 36) данска мера за количину у комадима.

		1	2	3	4	5		
	6						7	
8			■		■	9		10
11			12		13			
14		■	15			■	16	
	17	18			■	19		
		20		■	21			
	22		■	23			24	
25		■	26			■	27	28
29		30				31		
32			■		■	33		
	34		35		36			
		37						

РЕШЕЊЕ ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА

ВОДОРАВНО: 1) сиал, 5) злот, 9) измаглица, 10) Свир, 11) Аман, 12) Ло, 13) Ист, 15) Т(рифковић) К(оста), 16) Ђро, 18) ток, 20) све, 22) вир, 24) скандал, 26) ара, 27) дар, 29) рђа, 31) цео, 33) го, 35) Ела, 37) К(лара) Ц(еткин), 38) Илир, 40) Тиса, 42) облакодер, 43) миом, 44) март.

УСПРАВНО: 1) Сислеј, 2) извор, 3) ами, 4) лари, 5) злато, 6) Лим, 7) оцат, 8) танкер, 14) Стендал, 17) Оскар, 19) кварц, 21) В(учо) А(лександар), 23) ил, 24) ср, 25) да, 26) ангиом, 28) Моцарт, 30) Ђерам, 32) ексер, 34) Олби (Едвард), 36) атом, 39) ИЛО, 41) Ида.

МИКИ

by Walt Disney

ПА... ЕВО НАС, МИЦО! У ПРАВОЈ, ПРАВЦАТОЈ ПУСТИЊИ!
ПЕСАК... СВЕ ДОКЛЕ ПОГЛЕД ДОПИРЕ!
ВИДИМ!
КАД БИХ САМО ИМАО МОРЕ ЗА ОВОЛИКУ ПЕШЧАНУ ПЛАЖУ!
ЗНАШ, И ПУСТИЊА УМЕ ДА СЕ ПОИГРА СА ЧОВЕКОВОМ МАШТОМ!
НЕШТО СЛИЧНО ФАТАМОРГАНИ?
ГЛЕ! ТАМО ИЗ ДАЉИНЕ... НЕШТО ДОЛАЗИ!
ШТА ЈЕ ТО... ПЕШЧАНА БУРА?
ВАЗДУШНИ КОВИТЛАЦ?
АВИОН У БРИШУЋЕМ ЛЕТУ?
КРДО БУФАЛА?
КАУБОЈИ?
ИНДИЈАНЦИ?
БЕДУИНИ?
СВЕ ЈЕ БЛИЖЕ!!
ОХ! ПА ТО ЈЕ ОБИЧНА, БЕЗАЗЛЕНА ТРАВА-КОТРЉАН!

© 1963 Walt Disney Productions World Rights Reserved
Distributed by King Features Syndicate

ЏОНИ ХАЗАРД

ФРЕНК РОБИН

ДОК СУ ПРИПРЕМАЛИ КОНАК...
ЧЕРИ ЋЕ СПАВАТИ У КОЛИМА... А МИ ЋЕМО НАИЗМЕНИЧНО ДА ЧУВАМО СТРАЖУ! ТИ ЋЕШ ПРВИ!
ГОДИНАМА ВЕЋ НИСАМ ПРОВЕО НОЋ У ЏУНГЛИ...
ЏУНГЛА ЈЕ БИЛА СТРАВИЧНО ТИХА. ИЗНЕНАДА...!
АХ...
КАД ЈЕ РАНЏИТ ПАО, ДВЕ ОСОБЕ СКОЧИЛЕ СУ НА ШАТОР...
ДОК СУ СЕ ЏОНИ И ТИКО БОРИЛИ С НАПАДАЧИМА, МОТОР ЈЕ ЗАУРЛАО И КОЛА СУ ЈУРНУЛА У МРАЧНУ ЏУНГЛУ.

695

Одговорни уредник Стојиљко Стојиљковић, Београд, Македонска 31. — Издаје и штампа „Политика" штампарско-издавачко предузеће Београд, Македонска 31. Жиро рачун број 101-11-1-82. Поштански фах 124. Претплата за нашу земљу: годишња 1.800; полугодишња 900; за иностранство: годишња 2.600, полугодишња 1.300 дин. Рукописи се не враћају.